

ODPOWIEDZIALNOŚĆ

ROZWÓJ

LUDZIE

ENERGIA

NIEZAWODNOŚĆ

Polski Koncern Naftowy **ORLEN**
Spółka Akcyjna

RAPORT ROCZNY POLSKI KONCERN NAFTOWY ORLEN SPÓŁKA AKCYJNA

2015

RAPORT ROCZNY PKN ORLEN ZA ROK 2015

- 1. PISMO PREZESA ZARZĄDU**
- 2. OPINIA I RAPORT NIEZALEŻNEGO BIEGŁEGO REWIDENTA Z BADANIA**
- 3. WYBRANE DANE FINANSOWE**
- 4. JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE FINANSOWE POLSKIEGO KONCERNU NAFTOWEGO
ORLEN SPÓŁKA AKCYJNA**
- 5. SPRAWOZDANIE ZARZĄDU Z DZIAŁALNOŚCI POLSKIEGO KONCERNU NAFTOWEGO
ORLEN SPÓŁKA AKCYJNA**

Polski Koncern Naftowy ORLEN
Spółka Akcyjna

POLSKI KONCERN NAFTOWY ORLEN SPÓŁKA AKCYJNA

JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE FINANSOWE

ZA ROK ZAKOŃCZONY 31 GRUDNIA 2015
SPORZĄDZONE ZGODNIE Z MIĘDZYNARODOWYMI
STANDARDAMI SPRAWOZDAWCZOŚCI FINANSOWEJ
ZATWIERDZONYMI PRZEZ UNIĘ EUROPEJSKĄ

SPIS TREŚCI

1. WPROWADZENIE	4	8. NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO JEDNOSTKOWEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO	12
1.1. PODSTAWOWA DZIAŁALNOŚĆ PKN ORLEN	4	8.1. NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SPRAWOZDANIA Z ZYSKÓW LUB STRAT I INNYCH CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	12
1.2. PODSTAWA SPORZĄDZENIA SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO	4	8.2. NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SPRAWOZDANIA Z SYTUACJI FINANSOWEJ	15
2. JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE Z ZYSKÓW LUB STRAT I INNYCH CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	5	8.3. NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SPRAWOZDANIA Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH	24
3. JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ	6	8.4. NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH ORAZ RYZYK FINANSOWYCH	25
4. JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM	7	8.5. POZOSTAŁE NOTY OBJAŚNIAJĄCE	32
5. JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH	8	8.6. POLITYKA RACHUNKOWOŚCI	35
6. DANE SEGMENTOWE	9	8.7. ISTOTNE WARTOŚCI OPARTE NA OSĄDACH I SZACUNKACH	39
6.1. PRZYCHODY, KOSZTY, WYNIKI FINANSOWE, NAKŁADY INWESTYCYJNE	9	8.8. INFORMACJE O ISTOTNYCH POSTĘPOWANIACH TOCZĄCYCH SIĘ PRZED SĄDEM, ORGANEM WŁAŚCIWYM DLA POSTĘPOWANIA ARBITRAŻOWEGO LUB ORGANEM ADMINISTRACJI	40
6.2. AKTYWA W PODZIALE NA SEGMENTY OPERACYJNE	10	9. WYDARZENIA PO ZAKOŃCZENIU OKRESU SPRAWOZDAWCZEGO	41
7. OPIS ISTOTNYCH CZYNNIKÓW MAJĄCYCH WPŁYW NA DANE FINANSOWE ZA 2015 ROK	11	10. OŚWIADCZENIA ZARZĄDU I ZATWIERDZENIE SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO	42

1. WPROWADZENIE

- 1.1. Podstawowa działalność PKN ORLEN
- 1.2. Podstawa sporządzenia sprawozdania finansowego

1.1. PODSTAWOWA DZIAŁALNOŚĆ PKN ORLEN

Polski Koncern Naftowy ORLEN Spółka Akcyjna z siedzibą w Płocku przy ul. Chemików 7 („Spółka”, „PKN ORLEN”, „Emitent”, „Jednostka Dominująca”) powstał z połączenia Petrochemii Płock S.A. z Centralą Produktów Naftowych S.A. w dniu 7 września 1999 roku.

Podstawowym przedmiotem działalności Spółki jest przerób ropy naftowej oraz produkcja paliw, wyrobów petrochemicznych i chemicznych, jak również sprzedaż hurtowa i detaliczna produktów paliwowych. PKN ORLEN wytwarza, prowadzi dystrybucję i obrót energią elektryczną i ciepłą.

Akcje PKN ORLEN są notowane na rynku podstawowym Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie (GPW) w systemie notowań ciągłych. Pierwsze notowanie akcji odbyło się 26 listopada 1999 roku.

1.2. PODSTAWA SPORZĄDZENIA SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

Jednostkowe sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy zastosowaniu zasad rachunkowości zgodnych z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (MSSF), obejmującymi Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (MSR) oraz Interpretacje Stałego Komitetu ds. Interpretacji (SKI) i Komitetu ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej (KIMSF), które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską (UE) i weszły w życie do końca 2015 roku. Sprawozdanie finansowe zostało sporządzone w oparciu o zasadę kosztu historycznego, za wyjątkiem pochodnych instrumentów finansowych, aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, które zostały wycenione w wartości godziwej. Niniejsze jednostkowe sprawozdanie finansowe z wyjątkiem jednostkowego sprawozdania z przepływów pieniężnych zostało sporządzone zgodnie z zasadą memoriału.

Zakres jednostkowego sprawozdania finansowego jest zgodny z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (tekst jednolity Dz. U. 2014, poz. 133) i obejmuje roczny okres sprawozdawczy od 1 stycznia do 31 grudnia 2015 roku i okres porównawczy od 1 stycznia do 31 grudnia 2014 roku.

Prezentowane jednostkowe sprawozdanie finansowe przedstawia rzetelnie sytuację finansową i majątkową Spółki na dzień 31 grudnia 2015 roku, wyniki jej działalności oraz przepływy pieniężne za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku.

Jednostkowe sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez Spółkę w dającej się przewidzieć przyszłości. Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie stwierdza się istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności przez Spółkę. Czas trwania Spółki jest nieoznaczony.

Niniejsze jednostkowe sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy wcześniejszym uwzględnieniu zmian standardu MSR1–Prezentacja sprawozdań finansowych: Inicjatywa dotycząca ujawnień. Główne elementy modyfikacji zakresu i formatów ujawnień dotyczyły:

- kwestii istotności – nieistotne ujawnienia nie zostały zaprezentowane nawet jeśli stanowiły część wymogu danego standardu;
- agregacji / dezagregacji wybranych pozycji w celu zwiększenia przejrzystości i użyteczności;
- polityki rachunkowości – zaprezentowane zostały te zasady, które mają istotny wpływ na prezentację efektów działalności i sytuację Spółki.

Pozostałe zmiany do MSSF, które Spółka zastosowała zgodnie z ich datą wejścia w życie od 1 stycznia 2015 roku do 31 grudnia 2015 roku nie miały istotnego wpływu na niniejsze jednostkowe sprawozdanie finansowe.

2. JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE Z ZYSKÓW LUB STRAT I INNYCH CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

	NOTA	2015	2014
Przychody ze sprzedaży	6.1, 8.1.1, 8.1.2	60 466	76 972
przychody ze sprzedaży produktów i usług		35 170	42 205
przychody ze sprzedaży towarów i materiałów		25 296	34 767
Koszt własny sprzedaży	8.1.3	(55 565)	(74 283)
koszt wytworzenia sprzedanych produktów i usług		(30 883)	(40 031)
wartość sprzedanych towarów i materiałów		(24 682)	(34 252)
Zysk brutto ze sprzedaży		4 901	2 689
Koszty sprzedaży		(2 306)	(2 177)
Koszty ogólnego zarządu		(867)	(823)
Pozostałe przychody operacyjne	8.1.4	196	311
Pozostałe koszty operacyjne	8.1.5	(155)	(380)
Zysk/(Strata) z działalności operacyjnej		1 769	(380)
Przychody finansowe	8.1.6	872	1 477
Koszty finansowe, w tym:	8.1.7	(1 333)	(5 977)
utworzenie odpisów aktualizujących akcje i udziały w jednostkach powiązanych	8.2.5	(800)	(4 967)
Przychody i koszty finansowe netto		(461)	(4 500)
Zysk/(Strata) przed opodatkowaniem		1 308	(4 880)
Podatek dochodowy		(260)	208
podatek dochodowy bieżący		-	(2)
podatek odroczony	8.1.8.2	(260)	210
Zysk/(Strata) netto		1 048	(4 672)
Inne całkowite dochody:			
które nie zostaną następnie przeklasyfikowane na zyski lub straty		4	(7)
które zostały lub zostaną przeklasyfikowane na zyski lub straty		1 227	(1 538)
instrumenty zabezpieczające	8.2.9.3	1 515	(1 899)
podatek odroczony	8.1.8.2	(288)	361
		1 231	(1 545)
Całkowite dochody netto		2 279	(6 217)
Zysk/(Strata) netto i rozwodniony zysk/(strata) netto na jedną akcję (w PLN na akcję)		2,45	(10,92)

3. JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

	NOTA	31/12/2015	31/12/2014
AKTYWA			
Aktywa trwałe			
Rzeczowe aktywa trwałe	8.2.1	14 303	13 465
Wartości niematerialne	8.2.2	962	334
Akcje i udziały w jednostkach powiązanych	8.2.3	7 568	6 733
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	8.1.8.2	-	169
Pozostałe aktywa finansowe	8.2.4	179	970
Pozostałe aktywa	8.2.6	134	131
		23 146	21 802
Aktywa obrotowe			
Zapasy	8.2.7	7 715	6 497
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	8.2.8	4 291	4 960
Pozostałe aktywa finansowe	8.2.4	788	1 206
Środki pieniężne		964	3 475
Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży		77	38
		13 835	16 176
Aktywa razem		36 981	37 978
PASYWA			
KAPITAŁ WŁASNY			
Kapitał podstawowy	8.2.9.1	1 058	1 058
Kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej	8.2.9.2	1 227	1 227
Kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń	8.2.9.3	(143)	(1 370)
Zyski zatrzymane	8.2.9.4	15 704	15 387
Kapitał własny razem		17 846	16 302
ZOBOWIĄZANIA			
Zobowiązania długoterminowe			
Kredyty, pożyczki i obligacje	8.2.10	8 125	9 212
Rezerwy	8.2.11	317	355
Zobowiązania z tytułu podatku odroczonego	8.1.8.2	380	-
Pozostałe zobowiązania finansowe	8.2.12	637	1 812
		9 459	11 379
Zobowiązania krótkoterminowe			
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	8.2.13	6 651	7 572
Kredyty, pożyczki i obligacje	8.2.10	1 117	930
Rezerwy	8.2.11	383	342
Przychody przyszłych okresów		116	97
Pozostałe zobowiązania finansowe	8.2.12	1 409	1 356
		9 676	10 297
Zobowiązania razem		19 135	21 676
Pasywa razem		36 981	37 978

4. JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM

	Kapitał podstawowy oraz kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej	Kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń	Zyski zatrzymane	Kapitał własny razem
NOTA	8.2.9.1, 8.2.9.2	8.2.9.3	8.2.9.4	
01/01/2015	2 285	(1 370)	15 387	16 302
Zysk netto	-	-	1 048	1 048
Składniki innych całkowitych dochodów	-	1 227	4	1 231
Całkowite dochody netto	-	1 227	1 052	2 279
Kapitał wynikający z połączenia jednostek pod wspólną kontrolą	-	-	(29)	(29)
Dywidendy	-	-	(706)	(706)
31/12/2015	2 285	(143)	15 704	17 846
01/01/2014	2 285	168	20 682	23 135
(Strata) netto	-	-	(4 672)	(4 672)
Składniki innych całkowitych dochodów	-	(1 538)	(7)	(1 545)
Całkowite dochody netto	-	(1 538)	(4 679)	(6 217)
Dywidendy	-	-	(616)	(616)
31/12/2014	2 285	(1 370)	15 387	16 302

5. JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

	NOTA	2015	2014
Przepływy pieniężne z działalności operacyjnej			
Zysk/(Strata) netto		1 048	(4 672)
Korekty o pozycje:			
Amortyzacja	8.1.3	1 100	1 028
Strata z tytułu różnic kursowych	8.3	95	97
Odsetki netto	8.3	201	213
Dywidendy		(727)	(1 092)
Strata na działalności inwestycyjnej, w tym:		808	4 928
<i>utworzenie odpisów aktualizujących akcje i udziały w jednostkach powiązanych</i>		800	4 967
Podatek dochodowy od zysku/(straty) przed opodatkowaniem		260	(208)
Zmiana stanu rezerw	8.3	149	180
Zmiana stanu kapitału pracującego	8.3	(1 892)	1 823
<i>zapasy</i>		(1 149)	2 840
<i>należności</i>		684	1 244
<i>zobowiązania</i>		(1 427)	(2 261)
Pozostałe korekty		(95)	(103)
Podatek dochodowy otrzymany	8.3	1	23
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej		948	2 217
Przepływy pieniężne z działalności inwestycyjnej			
Nabycie składników rzeczowego majątku trwałego, wartości niematerialnych i praw wieczystego użytkowania gruntów		(1 847)	(2 426)
Nabycie akcji i udziałów		(1 684)	(1 297)
Nabycie obligacji		-	(100)
Wydatki z tytułu zwrotnych dopłat do kapitału		(19)	(806)
Wydatki z tytułu udzielonych pożyczek długoterminowych		-	(353)
Wydatki na nabycie przedsięwzięcia		(172)	-
Sprzedaż składników rzeczowego majątku trwałego, wartości niematerialnych i praw wieczystego użytkowania gruntów		131	324
Odsetki otrzymane	8.3	16	45
Dywidendy otrzymane		729	1 094
Wpływy z tytułu udzielonych pożyczek długoterminowych		607	695
Wpływy z tytułu udzielonych pożyczek krótkoterminowych		312	259
Wpływy w ramach systemu cash pool		162	64
Pozostałe		96	100
Środki pieniężne netto (wykorzystane) w działalności inwestycyjnej		(1 669)	(2 401)
Przepływy pieniężne z działalności finansowej			
Wpływy z otrzymanych kredytów i pożyczek		2 138	9 991
Emisja obligacji		1 318	931
Splaty kredytów i pożyczek		(3 179)	(7 042)
Wykup obligacji		(1 243)	(1 419)
Odsetki zapłacone	8.3	(261)	(249)
Dywidendy wypłacone	8.2.9.6	(706)	(616)
Wpływy w ramach systemu cash pool		155	15
Pozostałe		(18)	(19)
Środki pieniężne netto z/(wykorzystane w) działalności finansowej		(1 796)	1 592
Zwiększenie/(Zmniejszenie) netto stanu środków pieniężnych		(2 517)	1 408
Zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych		6	(5)
Środki pieniężne na początek okresu		3 475	2 072
Środki pieniężne na koniec okresu		964	3 475
<i>w tym środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania</i>		-	2

6. DANE SEGMENTOWE

- 6.1. Przychody, koszty, wyniki finansowe, nakłady inwestycyjne
6.2. Aktywa w podziale na segmenty operacyjne

Działalność operacyjna Spółki prowadzona jest w ramach:

- segmentu Downstream, który obejmuje zintegrowane obszary produkcji i sprzedaży rafinerijnej i petrochemicznej oraz działalność w obszarze energetyki,
- segmentu Detal, który obejmuje sprzedaż na stacjach paliw,
- segmentu Wydobycie, który obejmuje działalność związaną z poszukiwaniem i wydobywaniem zasobów mineralnych, oraz Funkcji Korporacyjnych obejmujących działalność związaną z zarządzaniem i administracją, funkcjami wsparcia i pozostałą działalność nieprzypisaną do wyodrębnionych segmentów operacyjnych stanowiących tzw. pozycję uzgodnieniową.

Oceny wyników finansowych segmentów operacyjnych i decyzje o przydziale zasobów dokonywane są głównie na bazie zysku/(straty) z działalności operacyjnej powiększonych o amortyzację - EBITDA. Wskaźnik EBITDA jest jedną z miar efektywności prowadzonej działalności, która nie jest zdefiniowana w MSSF. Spółka definiuje wskaźnik EBITDA jako zysk/(strata) netto za dany okres sprawozdawczy przed uwzględnieniem wpływu podatku dochodowego, efektów działalności finansowej oraz kosztów amortyzacji.

Przychody z transakcji z podmiotami zewnętrznymi i transakcje między segmentami realizowane są na warunkach rynkowych.

6.1. PRZYCHODY, KOSZTY, WYNIKI FINANSOWE, NAKŁADY INWESTYCYJNE

2015 rok

	NOTA	Segment Downstream	Segment Detal	Segment Wydobycie	Funkcje Korporacyjne	Wylączenia	Razem
Sprzedaż zewnętrzna	8.1.1, 8.1.2	44 986	15 420	-	60	-	60 466
Sprzedaż między segmentami		10 773	-	-	80	(10 853)	-
Przychody ze sprzedaży		55 759	15 420	-	140	(10 853)	60 466
Koszty operacyjne ogółem		(54 330)	(14 476)	(37)	(748)	10 853	(58 738)
Pozostałe przychody operacyjne	8.1.4	86	33	-	77	-	196
Pozostałe koszty operacyjne	8.1.5	(35)	(57)	-	(63)	-	(155)
Zysk/(Strata) z działalności operacyjnej		1 480	920	(37)	(594)	-	1 769
Przychody i koszty finansowe netto	8.1.6, 8.1.7						(461)
Zysk przed opodatkowaniem							1 308
Podatek dochodowy							(260)
Zysk netto							1 048

DODATKOWE INFORMACJE	NOTA	Segment Downstream	Segment Detal	Segment Wydobycie	Funkcje Korporacyjne	Wylączenia	Razem
Amortyzacja	8.1.3	800	231	-	69	-	1 100
EBITDA		2 280	1 151	(37)	(525)	-	2 869
CAPEX*		1 462	282	-	125	-	1 869

2014 rok

	NOTA	Segment Downstream	Segment Detal	Segment Wydobycie	Funkcje Korporacyjne	Wylączenia	Razem
Sprzedaż zewnętrzna	8.1.1, 8.1.2	58 729	18 166	-	77	-	76 972
Sprzedaż między segmentami		13 378	-	-	76	(13 454)	-
Przychody ze sprzedaży		72 107	18 166	-	153	(13 454)	76 972
Koszty operacyjne ogółem		(72 654)	(17 282)	(42)	(759)	13 454	(77 283)
Pozostałe przychody operacyjne	8.1.4	122	159	-	30	-	311
Pozostałe koszty operacyjne	8.1.5	(153)	(174)	-	(53)	-	(380)
Zysk/(Strata) z działalności operacyjnej		(578)	869	(42)	(629)	-	(380)
Przychody i koszty finansowe netto	8.1.6, 8.1.7						(4 500)
(Strata) przed opodatkowaniem							(4 880)
Podatek dochodowy							208
(Strata) netto							(4 672)

DODATKOWE INFORMACJE	NOTA	Segment Downstream	Segment Detal	Segment Wydobycie	Funkcje Korporacyjne	Wylączenia	Razem
Amortyzacja	8.1.3	733	218	-	77	-	1 028
EBITDA		155	1 087	(42)	(552)	-	648
CAPEX*		1 928	214	-	216	-	2 358

* CAPEX - zwiększenia aktywów trwałych wraz z kosztami finansowania zewnętrznego

6.2. AKTYWA W PODZIALE NA SEGMENTY OPERACYJNE

	31/12/2015	31/12/2014
Segment Downstream	23 292	21 310
Segment Detal	3 469	3 433
Aktywa segmentów	26 761	24 743
Funkcje Korporacyjne	10 220	13 235
	36 981	37 978

Do segmentów operacyjnych przyporządkowuje się wszystkie aktywa z wyjątkiem aktywów finansowych, aktywów podatkowych oraz środków pieniężnych. Aktywa użytkowane wspólnie przez segmenty operacyjne przydziela się na podstawie przychodów generowanych przez poszczególne segmenty operacyjne.

Na dzień 31 grudnia 2015 roku i na dzień 31 grudnia 2014 roku rzeczowe aktywa trwałe ([nota 8.2.1](#)), wartości niematerialne ([nota 8.2.2](#)) i prawa wieczystego użytkowania gruntów ([nota 8.2.6](#)) zlokalizowane były na terenie Polski.

7. OPIS ISTOTNYCH CZYNNIKÓW MAJĄCYCH WPŁYW NA DANE FINANSOWE ZA 2015 ROK**WYNIKI OPERACYJNE I FINANSOWE**

- W 2015 roku łączna sprzedaż wolumenowa PKN ORLEN zwiększyła się o 4,8% w porównaniu z rokiem poprzednim głównie w rezultacie wyższych o 5,2% wolumenów segmentu downstream. W ujęciu wartościowym przychody ze sprzedaży były niższe o (16 506) mln PLN ze względu na spadek cen ropy naftowej a tym samym niższych notowań większości produktów wytwarzanych przez PKN ORLEN.
- Przerób ropy naftowej w 2015 roku wzrósł o 9,8% w porównaniu z rokiem poprzednim i osiągnął rekordowy poziom 15,7 mln ton. Wyższy przerób ropy to głównie efekt mniejszego natężenia prac remontowych i wykorzystania potencjału instalacji w zakresie poprawy uzysków kluczowych instalacji.
- Zysk EBITDA w 2015 roku wyniósł 2 869 mln PLN i był o 2 221 mln PLN wyższy w porównaniu z rokiem poprzednim. Wzrost wynikał głównie z pozytywnego wpływu zmian czynników makroekonomicznych obejmujących wzrost modelowej marży downstream (MMD*) o 2,4 USD/bbl i osłabienia średniego kursu PLN względem USD oraz wzrostu wolumenów sprzedaży.
- Po uwzględnieniu kosztów amortyzacji w wysokości (1 100) mln PLN zysk z działalności operacyjnej PKN ORLEN w 2015 roku wyniósł 1 769 mln PLN.
- Ujemne saldo na działalności finansowej w 2015 roku wyniosło (461) mln PLN i obejmowało głównie niegotówkowy efekt odpisów aktualizujących wartość inwestycji w ORLEN Upstream w wysokości (782) mln PLN (odpis jest głównie efektem ujęcia przez ORLEN Upstream odpisu aktualizacyjnego wartości części aktywów wydobywczych w Kanadzie i w Polsce; odpis ten jest eliminowany w ramach procedur konsolidacyjnych), ujemne różnice kursowe z przeszacowania kredytów i pozostałych pozycji w walutach obcych w kwocie (269) mln PLN oraz przychody z tytułu dywidend w kwocie 727 mln PLN, głównie od spółek Basell ORLEN Polyolefins, Anwil i ORLEN Asfalt.
- Po uwzględnieniu obciążeń podatkowych w kwocie (260) mln PLN zysk netto PKN ORLEN za 2015 rok wyniósł 1 048 mln PLN.

PRZEPŁYWY PIENIĘŻNE I ZADŁUŻENIE

- Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej w 2015 roku wyniosły 948 mln PLN i obejmowały głównie zysk EBITDA w wysokości 2 869 mln PLN oraz efekt zwiększenia kapitału pracującego netto w kwocie (1 892) mln PLN.
- Środki pieniężne netto wykorzystane w działalności inwestycyjnej w 2015 roku wyniosły (1 669) mln PLN i obejmowały głównie wydatki netto na nabycie składników rzeczowego majątku trwałego, wartości niematerialnych i praw wieczystego użytkowania gruntów w kwocie (1 716) mln PLN, wydatki na nabycie akcji i udziałów w kwocie (1 684) mln PLN związane głównie z podwyższeniem kapitału w ORLEN Upstream w związku z nabyciem spółek wydobywczych, otrzymane dywidendy w wysokości 729 mln PLN oraz wpływy z tytułu spłaty udzielonych pożyczek w wysokości 919 mln PLN.
- Środki pieniężne netto z działalności finansowej w 2015 roku wyniosły (1 796) mln PLN i obejmowały głównie wydatki netto z tytułu spłaty kredytów i pożyczek w kwocie (1 041) mln PLN, emisja netto obligacji w wysokości 75 mln PLN, wpływy w ramach systemu cash pool w kwocie 155 mln PLN, dywidendy wypłacone dla akcjonariuszy (706) mln PLN (dodatkowe informacje przedstawiono w [nocie 8.2.9.6.](#)) oraz zapłacone odsetki (261) mln PLN.
- Zadłużenie netto na 31 grudnia 2015 roku wyniosło 8 278 mln PLN i było o 1 611 mln PLN wyższe w porównaniu z końcem roku poprzedniego. Wzrost wynika z obniżenia salda środków pieniężnych o 2 511 mln PLN oraz spłaty netto zadłużenia, wpływu netto ujemnych różnic kursowych z przeszacowania, wyceny zadłużenia w łącznej kwocie (900) mln PLN.

Zmiana zadłużenia netto w roku 2015 uwzględnia wydatki na odkup 2 transz zapasów obowiązkowych ropy naftowej za łączną kwotę (3 644) mln PLN. Dodatkowe informacje przedstawiono w [nocie 8.2.7.](#)

Szczegółowe informacje dotyczące wyników operacyjnych i finansowych Spółki zostały zaprezentowane w rozdziale 2 i 3 - Sprawozdania Zarządu z działalności PKN ORLEN.

* Integracja wysokiej klasy aktywów produkcyjnych oraz wydłużony łańcuch wartości dzięki pełnej integracji działalności rafinerijnej, petrochemicznej i energetycznej w ramach PKN ORLEN stanowiły podstawę do określenia tzw. Modelowej Marży Downstream, która odzwierciedla bazową strukturę koszyka wsadów oraz produktów rafinerijnych i petrochemicznych. Zmiany modelowej marży downstream pozwalają kierunkowo szacować wpływ czynników makroekonomicznych typowych dla segmentu downstream na jego wyniki.

8. NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO JEDNOSTKOWEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

- 8.1. Noty objaśniające do sprawozdania z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów
- 8.2. Noty objaśniające do sprawozdania z sytuacji finansowej
- 8.3. Noty objaśniające do sprawozdania z przepływów pieniężnych
- 8.4. Noty objaśniające do instrumentów finansowych oraz ryzyk finansowych
- 8.5. Pozostałe noty objaśniające
- 8.6. Polityka rachunkowości
- 8.7. Istotne wartości oparte na osądach i szacunkach
- 8.8. Informacje o istotnych postępowaniach toczących się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji

8.1. NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SPRAWOZDANIA Z ZYSKÓW LUB STRAT I INNYCH CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

8.1.1. Przychody ze sprzedaży według asortymentów

	2015	2014	Udział %	
			2015	2014
Segment Downstream				
Ropa	21 084	29 558	34,9%	38,4%
Średnie destylaty	10 957	12 891	18,1%	16,7%
Lekkie destylaty	3 457	4 352	5,7%	5,7%
Monomery	3 203	3 292	5,3%	4,3%
Frakcje ciężkie	2 426	2 637	4,1%	3,4%
PTA	1 532	1 767	2,5%	2,3%
Aromaty	552	754	0,9%	1,0%
Pozostałe	1 775	3 478	2,9%	4,5%
	44 986	58 729	74,4%	76,3%
Segment Detal				
Średnie destylaty	8 503	10 292	14,1%	13,4%
Lekkie destylaty	4 795	5 732	7,9%	7,4%
Pozostałe	2 122	2 142	3,5%	2,8%
	15 420	18 166	25,5%	23,6%
Funkcje Korporacyjne	60	77	0,1%	0,1%
	60 466	76 972	100,0%	100,0%

W 2015 roku i w 2014 roku Spółka uzyskała przychody ze sprzedaży od trzech odbiorców produktów i towarów segmentu downstream w łącznej kwocie odpowiednio 31 901 mln PLN i 39 830 mln PLN, które indywidualnie przekroczyły poziom 10% łącznych przychodów ze sprzedaży. Odbiorcami tymi były jednostki powiązane z PKN ORLEN.

8.1.2. Podział geograficzny przychodów ze sprzedaży - zaprezentowany według kraju siedziby zleceniodawcy

	2015	2014
Polska	34 258	43 493
Litwa, Łotwa, Estonia	11 989	16 136
Czechy	9 750	11 853
Niemcy	998	1 039
Pozostałe kraje	3 471	4 451
	60 466	76 972

Pozycja pozostałe kraje zawiera głównie sprzedaż zrealizowaną dla zleceniodawców ze Szwajcarii, Ukrainy, Holandii i Danii.

8.1.3. Koszty według rodzaju

	2015	2014
Zużycie materiałów i energii	(28 226)	(37 218)
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	(24 682)	(34 252)
Usługi obce	(2 439)	(2 366)
Świadczenia pracownicze	(706)	(681)
wynagrodzenia	(581)	(549)
ubezpieczenia społeczne	(94)	(88)
pozostałe	(31)	(44)
Amortyzacja	(1 100)	(1 028)
Podatki i opłaty	(929)	(429)
Pozostałe	(417)	(611)
	(58 499)	(76 585)
Zmiana stanu zapasów	(482)	(1 104)
Świadczenia na własne potrzeby	88	26
Koszty operacyjne	(58 893)	(77 663)
Koszty sprzedaży	2 306	2 177
Koszty ogólnego zarządu	867	823
Pozostałe koszty operacyjne	155	380
Koszt własny sprzedaży	(55 565)	(74 283)

8.1.4. Pozostałe przychody operacyjne

	2015	2014
Zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych	44	29
Odwrocenie rezerw	11	31
Odwrocenie odpisów aktualizujących wartość należności	11	24
Odwrocenie odpisów aktualizujących wartość rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	18	117
Kary i odszkodowania	14	29
Pozostałe	98	81
	196	311

8.1.5. Pozostałe koszty operacyjne

	2015	2014
Strata ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych	(33)	(49)
Utworzenie rezerw	(21)	(113)
Utworzenie odpisów aktualizujących wartość należności	(16)	(49)
Utworzenie odpisów aktualizujących wartość rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	(25)	(95)
Kary, szkody i odszkodowania	(11)	(11)
Pozostałe	(49)	(63)
	(155)	(380)

8.1.6. Przychody finansowe

	2015	2014
Odsetki	77	94
Dywidendy	727	1 092
Pozostałe	68	291
	872	1 477

8.1.7. Koszty finansowe

	NOTA	2015	2014
Odsetki		(213)	(262)
Nadwyżka ujemnych różnic kursowych		(269)	(513)
Utworzenie odpisów aktualizujących akcje i udziały w jednostkach powiązanych	8.2.5	(800)	(4 967)
Pozostałe		(51)	(235)
		(1 333)	(5 977)

8.1.8. Podatek dochodowy
8.1.8.1. Różnice pomiędzy kwotą podatku dochodowego w wyniku finansowym a kwotą obliczoną według stawki od zysku/(straty) przed opodatkowaniem

	2015	2014
Zysk/(Strata) przed opodatkowaniem	1 308	(4 880)
Podatek dochodowy obliczony odpowiednio w 2015 i 2014 roku według obowiązującej stawki	(249)	927
Odpis aktualizujący akcje i udziały w jednostkach powiązanych	(152)	(944)
Otrzymane dywidendy	139	208
Pozostałe	2	17
Podatek dochodowy	(260)	208
Efektywna stawka podatku	20%	4%

8.1.8.2. Podatek odroczony

	31/12/2014	Podatek odroczony ujęty w wyniku finansowym	Podatek odroczony ujęty w innych całkowitych dochodach	31/12/2015
Aktywa z tytułu podatku odroczonego				
Odpisy aktualizujące wartość aktywów	156	(94)	-	62
Rezerwy i rozliczenia międzyokresowe	175	1	(1)	175
Niezrealizowane różnice kursowe	56	(10)	-	46
Strata podatkowa	191	(82)	-	109
Wycena instrumentów finansowych	321	2	(288)	35
Pozostałe	47	7	-	54
	946	(176)	(289)	481
Zobowiązania z tytułu podatku odroczonego				
Ulga inwestycyjna	36	(3)	-	33
Różnice przejściowe dotyczące aktywów trwałych	688	62	-	750
Pozostałe	53	25	-	78
	777	84	-	861
	169	(260)	(289)	(380)

8.2. NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SPRAWOZDANIA Z SYTUACJI FINANSOWEJ

8.2.1. Rzeczowe aktywa trwałe

	Grunty	Budynki i budowle	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu i pozostałe	Środki trwałe w budowie	Razem
Wartość księgowa netto na 01/01/2015						
Wartość księgowa brutto	446	11 289	10 345	742	1 797	24 619
Skumulowane umorzenie	-	(4 550)	(6 044)	(355)	-	(10 949)
Odpisy aktualizujące	(4)	(154)	(19)	(2)	(12)	(191)
Dotacje	-	(1)	(13)	-	-	(14)
	442	6 584	4 269	385	1 785	13 465
zwiększenia/(zmniejszenia) netto						
Nakłady inwestycyjne	-	16	57	6	1 697	1 776
Amortyzacja	-	(431)	(527)	(93)	-	(1 051)
Koszty finansowania zewnętrznego	-	15	12	-	28	55
Odpisy aktualizujące *	-	5	(1)	-	(1)	3
Dotacje	-	-	(34)	-	-	(34)
Pozostałe	2	742	722	42	(1 419)	89
	444	6 931	4 498	340	2 090	14 303
Wartość księgowa netto na 31/12/2015						
Wartość księgowa brutto	448	12 095	11 079	752	2 103	26 477
Skumulowane umorzenie	-	(5 014)	(6 514)	(410)	-	(11 938)
Odpisy aktualizujące	(4)	(149)	(20)	(2)	(13)	(188)
Dotacje	-	(1)	(47)	-	-	(48)
	444	6 931	4 498	340	2 090	14 303
Wartość księgowa netto na 01/01/2014						
Wartość księgowa brutto	288	11 007	9 996	710	637	22 638
Skumulowane umorzenie	-	(4 186)	(5 765)	(375)	-	(10 326)
Odpisy aktualizujące	(4)	(183)	(15)	(1)	(11)	(214)
Dotacje	-	(1)	-	-	-	(1)
	284	6 637	4 216	334	626	12 097
zwiększenia/(zmniejszenia) netto						
Nakłady inwestycyjne	-	24	92	8	2 166	2 290
Amortyzacja	-	(410)	(486)	(77)	-	(973)
Koszty finansowania zewnętrznego	-	3	2	-	25	30
Odpisy aktualizujące *	-	29	(4)	(1)	(1)	23
Dotacje	-	-	(13)	-	-	(13)
Pozostałe	158	301	462	121	(1 031)	11
	442	6 584	4 269	385	1 785	13 465
Wartość księgowa netto na 31/12/2014						

* Zwiększenia/(Zmniejszenia) netto odpisów aktualizujących obejmują utworzenie, odwrócenie, wykorzystanie, reklasyfikacje.

Stopa kapitalizacji zastosowana do wyliczenia aktywowanych kosztów finansowania zewnętrznego za 2015 rok i za 2014 rok wyniosła odpowiednio 2,63% i 2,70%.

Wartość księgowa brutto w pełni zamortyzowanych rzeczowych aktywów trwałych będących nadal w użytkowaniu na dzień 31 grudnia 2015 roku i na dzień 31 grudnia 2014 roku wyniosła odpowiednio 1 392 mln PLN i 1 458 mln PLN.

8.2.2. Wartości niematerialne

Zmiana stanu pozostałych wartości niematerialnych

	Patenty, znaki towarowe i licencje	Prawa majątkowe	Pozostałe	Razem
Wartość księgowa netto na 01/01/2015				
Wartość księgowa brutto	567	114	98	779
Skumulowane umorzenie	(374)	-	(11)	(385)
Odpisy aktualizujące	(3)	(57)	-	(60)
	190	57	87	334
zwiększenia/(zmniejszenia) netto				
Nakłady inwestycyjne	36	-	-	36
Amortyzacja	(37)	-	(10)	(47)
Pozostałe **	5	639	(5)	639
	194	696	72	962
Wartość księgowa netto na 31/12/2015				
Wartość księgowa brutto	602	753	93	1 448
Skumulowane umorzenie	(405)	-	(21)	(426)
Odpisy aktualizujące	(3)	(57)	-	(60)
	194	696	72	962
Wartość księgowa netto na 01/01/2014				
Wartość księgowa brutto	562	206	79	847
Skumulowane umorzenie	(343)	-	(1)	(344)
Odpisy aktualizujące	(7)	(57)	-	(64)
	212	149	78	439
zwiększenia/(zmniejszenia) netto				
Nakłady inwestycyjne	19	-	18	37
Amortyzacja	(44)	-	(10)	(54)
Koszty finansowania zewnętrznego	-	-	1	1
Odpisy aktualizujące *	4	-	-	4
Pozostałe **	(1)	(92)	-	(93)
	190	57	87	334
Wartość księgowa netto na 31/12/2014				

* Zwiększenia/(Zmniejszenia) netto odpisów aktualizujących obejmują utworzenie, odwrócenie, wykorzystanie, reklasyfikacje.

** Pozostałe zwiększenia/(zmniejszenia) praw majątkowych w wartości księgowej netto obejmują głównie rozliczenie transakcji terminowych, nieodpłatne nabycie oraz rozliczenie praw za 2015 rok i za 2014 rok.

8.2.2.1. Prawa majątkowe

Zmiana stanu posiadanych uprawnień do emisji CO₂ za 2015 rok

	Ilość (w tys. ton)	Wartość
01/01/2015	2 891	56
Otrzymane nieodpłatnie za 2014 i 2015 rok	3 959	116
Rozliczenie emisji za 2014 rok	(5 851)	(144)
Rozliczenie transakcji terminowych	25 133	669
Pozostałe	(101)	(2)
	26 031	695
Emisja CO ₂ w 2015 roku	6 556	211

Na dzień 31 grudnia 2015 roku wartość rynkowa jednego uprawnienia EUA wyniosła 35,03 PLN (co odpowiada 8,22 EUR według kursu na dzień 31 grudnia 2015 roku) (źródło: www.theice.com).

Spółka na dzień 31 grudnia 2015 roku ujęła w pozycji prawa majątkowe uprawnienia do energii kolorowych w kwocie 1 mln PLN. Dodatkowo w pozycji należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności Spółka ujęła należne prawa majątkowe do emisji CO₂ w kwocie 18 mln PLN oraz do energii kolorowych w kwocie 32 mln PLN ([nota 8.2.8.](#)).

8.2.3. Akcje i udziały w jednostkach powiązanych

Siedziba	31/12/2015	31/12/2014	Udział Spółki w kapitale zakładowym / w ogólnej liczbie głosów na 31/12/2015	Udział Spółki w kapitale zakładowym / w ogólnej liczbie głosów na 31/12/2014	Podstawowa działalność	
Jednostki zależne i współkontrolowane						
UNIPETROL a.s.	Republika Czeska – Praha	1 813	1 813	62,99%	62,99%	zarządzanie aktywami Grupy Unipetrol
ORLEN Upstream Sp. z o.o.	Polska - Warszawa	1 672	25	100,00%	100,00%	poszukiwanie i rozpoznanie złóż węglowodorów, prowadzenie wydobycia ropy naftowej i gazu ziemnego
AB ORLEN Lietuva	Litwa – Juodeikiai	835	835	100,00%	100,00%	przerób ropy naftowej, wytwarzanie produktów rafineryjnych oraz sprzedaż hurtowa
ORLEN Deutschland GmbH	Niemcy – Elmshorn	504	504	100,00%	100,00%	zarządzanie aktywami i sprzedaż detaliczna paliw
Basell ORLEN Polyolefins Sp. z o.o.	Polska – Płock	454	454	50,00%	50,00%	produkcja, dystrybucja i sprzedaż poliolefin
Anwil S.A.	Polska – Włocławek	399	399	100,00%	100,00%	wytwarzanie nawozów azotowych, tworzyw sztucznych i chemikaliów
ORLEN Południe S.A. *	Polska – Trzebinia	245	245	100,00%	-	przerób ropy naftowej, produkcja i sprzedaż paliw i olejów
ORLEN Oil Sp. z o.o.	Polska – Kraków	161	161	100,00%	100,00%	produkcja, dystrybucja i sprzedaż olejów smarowych, płynów eksploatacyjnych
ORLEN Paliwa Sp. z o.o. **	Polska – Wielka	145	145	100,00%	-	handel paliwami płynnymi, wytwarzanie, magazynowanie i przechowywanie paliw gazowych
ORLEN Asfalt Sp. z o.o.	Polska – Płock	90	90	100,00%	100,00%	produkcja i sprzedaż asfaltów drogowych oraz specyfików asfaltowych
Pozostałe jednostki zależne		364	390			
Zwrotne dopłaty do kapitału jednostek zależnych, w tym:		886	1 672			
ORLEN Upstream Sp. z o.o.		836	1 611			
		7 568	6 733			

* od dnia 05.01.2015 roku połączenie Rafinerii Trzebinia S.A. oraz Rafinerii Nafty Jedicze S.A. z jednoczesną zmianą nazwy spółki Rafineria Trzebinia S.A. na ORLEN Południe S.A.

** od dnia 30.06.2015 roku połączenie ORLEN PetroTank Sp. z o.o. oraz ORLEN Paliwa Sp. z o.o., od dnia 30.10.2015 roku połączenie ORLEN Gaz Sp. z o.o. ze spółką ORLEN Paliwa Sp. z o.o.

Odpisy aktualizujące akcje i udziały w jednostkach powiązanych na dzień 31 grudnia 2015 roku i na dzień 31 grudnia 2014 roku wyniosły odpowiednio 9 471 mln PLN i 8 675 mln PLN i dotyczyły głównie utraty wartości akcji AB ORLEN Lietuva.

Dodatkowe informacje dotyczące utraty wartości zostały przedstawione w [nocie 8.2.5.](#)

8.2.4. Pozostałe aktywa finansowe

	Długoterminowe		Krótkoterminowe		Razem	
	31/12/2015	31/12/2014	31/12/2015	31/12/2014	31/12/2015	31/12/2014
Instrumenty zabezpieczające przepływy pieniężne	135	302	678	556	813	858
forwards walutowe	45	16	73	178	118	194
swapy towarowe	90	286	605	378	695	664
Instrumenty pochodne niewyznaczone dla celów rachunkowości zabezpieczeń	-	-	-	4	-	4
forwards walutowe	-	-	-	4	-	4
Wbudowane instrumenty pochodne	-	-	1	1	1	1
swapy walutowe	-	-	1	1	1	1
Obligacje	-	-	-	96	-	96
Pożyczki udzielone	44	668	20	356	64	1 024
Cash pool	-	-	31	193	31	193
Należności z tytułu rozliczonych instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne	-	-	58	-	58	-
	179	970	788	1 206	967	2 176

8.2.5. Utrata wartości aktywów trwałych

Przy szacowaniu wartości użytkowej prognozowane przepływy pieniężne przyjęto na bazie najnowszego i zatwierdzonego planu finansowego, a po okresie jego obowiązywania przyjęto stałą stopę wzrostu przepływów pieniężnych oszacowaną na poziomie długoterminowej inflacji. Prognozowane przepływy pieniężne zostały zdyskontowane do ich wartości bieżącej przy zastosowaniu stopy dyskontowej, wyliczonej jako średnioważony koszt zaangażowania kapitału własnego i obcego, przed uwzględnieniem skutków opodatkowania, która odzwierciedlała bieżące rynkowe oszacowanie wartości pieniądza w czasie oraz ryzyko typowe dla danego składnika aktywów.

Spółka na dzień 31 grudnia 2015 roku nie stwierdziła przesłanek utraty wartości aktywów trwałych.

W efekcie rozpoznania odpisu aktualizującego wartość aktywów z tytułu zagospodarowania i wydobycia zasobów mineralnych w ORLEN Upstream Canada Ltd. („ORLEN Upstream”) należącej do Grupy ORLEN Upstream wchodzącej w skład Grupy Kapitałowej ORLEN („Grupa ORLEN”, „Grupa”, „Grupa Kapitałowa”) obniżeniu uległy kapitały własne Grupy ORLEN Upstream a w konsekwencji w PKN ORLEN rozpoznano odpis z tytułu utraty wartości dopłat do kapitału Orlen Upstream (jednostki dominującej Grupy ORLEN Upstream) w wysokości (365) mln PLN.

Wartość użytkowa aktywów z tytułu zagospodarowania i wydobywania zasobów mineralnych w Kanadzie na dzień 31 grudnia 2015 roku została ustalona na bazie prognozowanych cen ropy naftowej oraz ewaluacji zasobów opracowanej przez niezależną firmę zgodnie ze standardami zawodowymi obowiązującymi na rynku kanadyjskim (APEGA – Kodeks Etyki Stowarzyszenia Profesjonalnych Inżynierów i Geologów z Alberta).

Prognozowane przepływy pieniężne netto wykorzystane na potrzeby szacowania wartości użytkowej aktywów były dyskontowane do ich wartości bieżącej przy zastosowaniu bazowej stopy dyskontowej, przed uwzględnieniem skutków opodatkowania w wysokości 9%, która odzwierciedlała bieżące rynkowe oszacowane wartości pieniądza w czasie oraz ryzyko typowe dla wycenianych aktywów na rynku kanadyjskim.

Analiza wrażliwości wartości użytkowej udziałów w Orlen Upstream na dzień 31 grudnia 2015

w mln PLN		CENY WĘGLOWODORÓW		
STOPA DYSKONTA	zmiana	-5%	0%	5%
	- 0,5 p.p.	zwiększenie odpisu (23)	zmniejszenie odpisu 73	zmniejszenie odpisu 170
	0,0 p.p.	zwiększenie odpisu (92)	-	zmniejszenie odpisu 92
	+ 0,5 p.p.	zwiększenie odpisu (159)	zwiększenie odpisu (70)	zmniejszenie odpisu 19

Wyniki Spółki za 12 miesięcy 2015 roku obejmują również odpisy z tytułu utraty wartości dopłat do kapitału Orlen Upstream rozpoznane w II kwartale 2015 roku będące wynikiem zawężenia obszaru poszukiwań i określenia najbardziej perspektywicznych obszarów dalszych poszukiwań węglowodorów w Polsce w wysokości (417) mln PLN.

Wartość użytkową oszacowano w oparciu o analizy przyszłych przepływów pieniężnych, w których wzięto pod uwagę aktualne na dzień analizy i prognozowane ceny węglowodorów, spodziewane zmiany w otoczeniu regulacyjnym oraz prawdopodobieństwo sukcesu/porażki i długoterminowe prognozy produkcji. Prognozowane przepływy pieniężne netto wykorzystane na potrzeby szacowania wartości użytkowej aktywów były dyskontowane do ich wartości bieżącej przy zastosowaniu stopy dyskontowej, przed uwzględnieniem skutków opodatkowania na poziomie 8,99%, co odzwierciedlało bieżące rynkowe oszacowanie wartości pieniądza w czasie oraz ryzyko typowe dla odpowiednich aktywów na rynku polskim.

Wpływ utworzenia odpisów aktualizujących wartość akcji i udziałów w jednostkach powiązanych na wynik finansowy w 2015 roku wyniósł (800) mln PLN.

W 2014 zidentyfikowano przesłanki do przeprowadzenia testów na utratę wartości aktywów PKN ORLEN wynikające z pogorszenia sytuacji makroekonomicznej a także braku perspektyw jej poprawy szczególnie w obszarze rafinerii. Dokonano aktualizacji założeń Strategii i Planu Średnioterminowego Spółki i Grupy na lata 2014-2017.

W 2014 roku Spółka dokonała odpisów aktualizujących wartość inwestycji w akcje AB Orlen Lietuva w wysokości (4 750) mln PLN oraz dopłat do kapitału Orlen Upstream w wysokości (217) mln PLN. Wpływ utworzenia odpisów aktualizujących wartość akcji i udziałów w jednostkach powiązanych na wynik finansowy w 2014 roku wyniósł (4 967) mln PLN.

8.2.6. Pozostałe aktywa

	31/12/2015	31/12/2014
Prawa wieczystego użytkowania gruntów	94	91
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	40	40
	134	131

8.2.7. Zapasy

	31/12/2015	31/12/2014
Materiały	4 187	2 473
Półprodukty i produkty w toku	483	552
Produkty gotowe	2 645	3 058
Towary	187	196
Części zamienne	213	218
Zapasy netto	7 715	6 497
Odpisy aktualizujące wartość zapasów do wartości netto możliwej do uzyskania	29	522
Zapasy brutto	7 744	7 019

Na dzień 31 grudnia 2015 roku i na dzień 31 grudnia 2014 roku wartość zapasów obowiązkowych w Spółce wyniosła odpowiednio 4 230 mln PLN i 3 584 mln PLN.

Odkup zapasów obowiązkowych

Data transakcji	Strony transakcji		Wartość transakcji	
	Sprzedający	Kupujący	mln USD	mln PLN
29 stycznia 2015	Neon	PKN ORLEN	257	957
			<i>w tym rozliczenie transakcji zabezpieczającej</i>	
			112	417
12 sierpnia 2015	Cranbell	PKN ORLEN	707	2 687
			<i>w tym rozliczenie transakcji zabezpieczającej</i>	
			406	1 541

Zmiana stanu odpisów aktualizujących wartość zapasów do wartości netto możliwej do uzyskania

	2015	2014
Stan na początek okresu	522	15
Utworzenie	47	520
Odwrocenie	(38)	(10)
Wykorzystanie	(502)	(3)
	29	522

W 2015 roku nastąpiło wykorzystanie odpisów dokonanych głównie w IV kwartale 2014 roku w związku ze spadkiem cen ropy naftowej i produktów ropopochodnych. Odpisy dotyczą segmentu downstream.

8.2.8. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności

	NOTA	31/12/2015	31/12/2014
Dostawy i usługi		3 558	4 298
Pozostałe		9	14
Aktywa finansowe		3 567	4 312
Podatek akcyzowy i opłata paliwowa		103	106
Inne podatki, cła, ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia		76	85
Podatek dochodowy		5	6
Zaliczki na niefinansowe aktywa trwałe		374	330
Prawa majątkowe		50	14
Zaliczki na dostawy		17	18
Rozliczenia międzyokresowe czynne		99	89
Aktywa niefinansowe		724	648
Należności netto		4 291	4 960
Odpis aktualizujący wartość należności	8.4.6.4	270	293
Należności brutto		4 561	5 253

Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności w walutach obcych na dzień 31 grudnia 2015 roku i na dzień 31 grudnia 2014 roku wyniosły odpowiednio 1 427 mln PLN i 2 064 mln PLN. Podział aktywów finansowych denominowanych w walutach obcych został zaprezentowany w [nocie 8.4.6.2](#). Podział należności od jednostek powiązanych przedstawiono w [nocie 8.5.6](#).

8.2.9. Kapitał własny
8.2.9.1. Kapitał podstawowy

	31/12/2015	31/12/2014
Kapitał zakładowy	535	535
Korekta z tytułu przeszacowania kapitału zakładowego	523	523
	1 058	1 058

Kapitał zakładowy Polskiego Koncernu Naftowego ORLEN S.A. zgodnie z Krajowym Rejestrem Sądowym wynosi na dzień 31 grudnia 2015 roku oraz na dzień 31 grudnia 2014 roku 535 mln PLN i podzielony jest na 427 709 061 akcji zwykłych o wartości nominalnej 1,25 PLN każda.

Liczba wyemitowanych akcji				
Seria A	Seria B	Seria C	Seria D	Razem
336 000 000	6 971 496	77 205 641	7 531 924	427 709 061

Każda nowa emisja akcji w Polsce jest oznaczana jako kolejna seria. Akcje wszystkich powyższych serii mają takie same prawa. Na dzień 31 grudnia 2015 roku oraz na dzień 31 grudnia 2014 roku liczba wyemitowanych akcji oraz liczba akcji zatwierdzonych do emisji jest tożsama.

Struktura akcjonariatu

	Liczba akcji / głosów	Wartość nominalna akcji (w PLN)	Udział w kapitale podstawowym
Skarb Państwa	117 710 196	147 137 745	27,52%
Nationale-Nederlanden OFE*	39 000 000	48 750 000	9,12%
Aviva OFE*	31 400 000	39 250 000	7,34%
Pozostali	239 598 865	299 498 581	56,02%
	427 709 061	534 636 326	100,00%

* Akcjonariusze posiadający bezpośrednio lub pośrednio poprzez podmioty zależne co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na Nadzwyczajnym Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy PKN ORLEN S.A. z dnia 29 stycznia 2016 roku.

8.2.9.2. Kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej

	31/12/2015	31/12/2014
Kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej	1 058	1 058
Korekta z tytułu przeszacowania kapitału z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej	169	169
	1 227	1 227

Kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej wynika z nadwyżki ceny emisyjnej akcji serii B, C i D nad ich wartością nominalną.

8.2.9.3. Kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń

	NOTA	2015	2014
Stan na początek okresu		(1 370)	168
wartość brutto		(1 691)	208
podatek odroczoney		321	(40)
Rozliczenie instrumentów zabezpieczających brutto, w tym:		1 928	(179)
przychody ze sprzedaży		(226)	(171)
koszt własny sprzedaży		212	32
zapasy		1 972	(33)
Wycena instrumentów zabezpieczających brutto		(413)	(1 720)
Podatek odroczoney	8.1.8.2	(288)	361
		(143)	(1 370)
wartość brutto		(176)	(1 691)
podatek odroczoney		33	321

8.2.9.4. Zyski zatrzymane

	31/12/2015	31/12/2014
Kapitał zapasowy	13 856	19 234
Pozostałe kapitały	830	830
Kapitał wynikający z połączenia jednostek pod wspólną kontrolą	(29)	-
Zyski i straty aktuarialne	(1)	(5)
Zysk/(Strata) netto okresu	1 048	(4 672)
	15 704	15 387

8.2.9.5. Propozycja podziału zysku Spółki za 2015 rok

Poprawa sytuacji finansowej Grupy ORLEN, wypracowana na przestrzeni ostatnich lat, pozwoliła przyjąć w ramach Strategii Grupy ORLEN na lata 2014-2017 politykę dywidendową zakładającą stopniowe zwiększanie poziomu dywidendy na akcję z uwzględnieniem realizacji strategicznych celów finansowych oraz prognoz dotyczących sytuacji makroekonomicznej. Metoda ta nie wiąże dywidendy z zyskiem netto, który w obszarze działalności Grupy ORLEN podlega dużej zmienności i może zawierać elementy o charakterze niegotówkowym, takie jak przeszacowanie wartości aktywów, zapasów czy kredytów zniekształcając obraz bieżącej sytuacji finansowej Grupy.

Uwzględniając sytuację płynnościową i realizację strategicznych celów finansowych, Zarząd PKN ORLEN rekomenduje przeznaczenie zysku netto PKN ORLEN za rok 2015 w kwocie 1 047 519 491,84 PLN w następujący sposób: kwotę 855 418 122 PLN przeznaczyć na wypłatę dywidendy (2 PLN na 1 akcję), zaś pozostałą kwotę, tj. 192 101 369,84 PLN na kapitał zapasowy. Zarząd PKN ORLEN proponuje dzień 15 lipca 2016 roku jako dzień dywidendy oraz 5 sierpnia 2016 roku jako termin wypłaty dywidendy. Rekomendacja Zarządu zostanie przedstawiona Zwyczajnemu Walnemu Zgromadzeniu PKN ORLEN S.A., które podejmie ostateczną decyzję w tej kwestii.

8.2.9.6. Pokrycie straty za 2014 rok, wypłata dywidendy w 2015 roku

Na podstawie art. 395 § 2 pkt. 2 Kodeksu spółek handlowych oraz § 7 ust. 7 pkt. 3 Statutu Spółki Zwyczajne Walne Zgromadzenie PKN ORLEN S.A., w dniu 28 kwietnia 2015 roku, po zapoznaniu się z wnioskiem Zarządu, postanowiło pokryć stratę netto poniesioną przez PKN ORLEN w roku obrotowym 2014 w wysokości (4 671 826 145,06) PLN z kapitału zapasowego Spółki. Zwyczajne Walne Zgromadzenie PKN ORLEN S.A. zdecydowało również o przeznaczeniu kwoty 705 719 950,65 PLN na wypłatę dywidendy (1,65 PLN na 1 akcję). Wypłata dywidendy nastąpiła z kapitału zapasowego Spółki utworzonego z zysku lat ubiegłych.

8.2.9.7. Polityka zarządzania kapitałem własnym

Zarządzanie kapitałem własnym prowadzone jest w skali Grupy Kapitałowej i ma na celu zapewnienie zdolności Grupy do kontynuowania działalności przy jednoczesnej maksymalizacji rentowności dla akcjonariuszy.

Monitorowane są w szczególności następujące wskaźniki na poziomie Grupy:

- dźwignia finansowa netto - na dzień 31 grudnia 2015 roku i na dzień 31 grudnia 2014 roku wskaźnik wyniósł odpowiednio 28,1% oraz 33,0%;
- poziom dywidendy przypadającej na akcje zwykłe – uzależniony jest od aktualnej sytuacji finansowej Grupy. W roku 2015 roku oraz w 2014 roku wypłacono dywidendę odpowiednio 1,65 PLN na akcję oraz 1,44 PLN na akcję.

Dźwignia finansowa netto: dług netto/kapitał własny (wyliczone według stanu na koniec okresu) x 100%

Dług netto: długoterminowe kredyty, pożyczki i obligacje + krótkoterminowe kredyty i pożyczki - środki pieniężne i ich ekwiwalenty

8.2.10. Kredyty, pożyczki i obligacje

	Długoterminowe		Krótkoterminowe		Razem	
	31/12/2015	31/12/2014	31/12/2015	31/12/2014	31/12/2015	31/12/2014
Kredyty	3 973	5 057	240	481	4 213	5 538
Pożyczki	2 135	2 135	593	240	2 728	2 375
Obligacje	2 017	2 020	284	209	2 301	2 229
	8 125	9 212	1 117	930	9 242	10 142

Spółka opiera swoje finansowanie w większości o zmienne stopy procentowe, przy czym stosuje zabezpieczenia zmieniające w części stopy zmienne na oprocentowanie stałe. W zależności od waluty finansowania są to stopy WIBOR, LIBOR, EURIBOR lub EONIA powiększone o marżę. Marża odzwierciedla ryzyko związane z finansowaniem Spółki oraz zależna jest, w przypadku niektórych umów o charakterze długoterminowym, od poziomu wskaźnika długu netto / EBITDA.

8.2.10.1. Kredyty

- w podziale na waluty (w przeliczeniu na PLN) / według rodzaju stopy procentowej

	31/12/2015	31/12/2014
PLN - WIBOR	805	455
EUR - EURIBOR	2 823	3 942
USD - LIBOR	585	526
CZK - PRIBOR	-	615
	4 213	5 538

Na dzień 31 grudnia 2015 roku niewykorzystane otwarte linie kredytowe powiększone o należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności (nota 8.2.8) oraz środki pieniężne przewyższały zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania (nota 8.2.13) o 4 594 mln PLN.

Spółka zabezpiecza przepływy pieniężne związane z płatnościami odsetkowymi dotyczącymi zewnętrznego finansowania w EUR i USD wykorzystując w tym celu swapy procentowe (IRS).

W okresie objętym niniejszym jednostkowym sprawozdaniem finansowym ani po dniu sprawozdawczym nie wystąpiły przypadki niewywiązania się ze spłaty kapitału bądź odsetek z tytułu kredytów.

8.2.10.2. Pożyczki

- w podziale na waluty (w przeliczeniu na PLN) / według rodzaju stopy procentowej

	31/12/2015	31/12/2014
EUR - oprocentowanie stałe	2 135	2 135
EUR - EONIA	554	-
USD - LIBOR	39	240
	2 728	2 375

Na dzień 31 grudnia 2015 roku i 31 grudnia 2014 roku kwota 2 135 mln PLN dotyczyła pożyczki zaciągniętej od ORLEN Capital AB. Na dzień 31 grudnia 2015 Spółka posiadała również zobowiązanie z tytułu pożyczki zaciągniętej od ORLEN Finance AB w ramach międzynarodowego systemu koncentracji środków w kwocie 554 mln PLN.

W okresie objętym niniejszym jednostkowym sprawozdaniem finansowym ani po dniu sprawozdawczym nie wystąpiły przypadki niewywiązania się ze spłaty kapitału bądź odsetek z tytułu pożyczek lub naruszenia innych warunków umów pożyczek.

8.2.10.3. Obligacje

- w podziale na waluty (w przeliczeniu na PLN)

	31/12/2015	31/12/2014
PLN	2 301	2 229
	2 301	2 229

- według rodzaju stopy procentowej

	Obligacje o zmiennym oprocentowaniu		Obligacje o stałym oprocentowaniu		Razem	
	31/12/2015	31/12/2014	31/12/2015	31/12/2014	31/12/2015	31/12/2014
Wartość nominalna	1 900	1 900	385	309	2 285	2 209
Wartość księgowa	1 916	1 919	385	310	2 301	2 229

	Wartość nominalna	Data subskrypcji	Termin wykupu	Stopa bazowa	Marża	Rating
Seria A	200	28.05.2013	28.05.2017	6M WIBOR	1,50%	A - (pol)
Seria B	200	03.06.2013	03.06.2017	6M WIBOR	1,50%	A - (pol)
Seria C	200	06.11.2013	06.11.2017	6M WIBOR	1,40%	A - (pol)
Seria D	100	14.11.2013	14.11.2017	6M WIBOR	1,30%	A - (pol)
Seria E	200	02.04.2014	02.04.2018	6M WIBOR	1,30%	A - (pol)
Seria F	100	09.04.2014	09.04.2020	Oprocentowanie stałe 5%		A - (pol)
Obligacje detaliczne	1 000					
Obligacje korporacyjne	1 000	27.02.2012	27.02.2019	6M WIBOR	1,60%	-
	2 000					

Ponadto na dzień 31 grudnia 2015 roku i 31 grudnia 2014 roku wartość nominalna wyemitowanych obligacji krótkoterminowych na rzecz spółek Grupy wyniosła odpowiednio 285 mln PLN i 209 mln PLN.

Różnica pomiędzy wartością nominalną obligacji, a ich wartością księgową wynika z wyceny obligacji według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej oraz dyskonta.

8.2.11. Rezerwy

	Długoterminowe		Krótkoterminowe		Razem	
	31/12/2015	31/12/2014	31/12/2015	31/12/2014	31/12/2015	31/12/2014
Środowiskowa	185	218	32	27	217	245
Nagrody jubileuszowe i świadczenia po okresie zatrudnienia	132	137	16	20	148	157
Emisje CO ₂ , certyfikaty energetyczne	-	-	223	149	223	149
Pozostałe	-	-	112	146	112	146
	317	355	383	342	700	697

Zmiana stanu rezerw w 2015 roku

	Rezerwa środowiskowa	Rezerwa na nagrody jubileuszowe i świadczenia po okresie zatrudnienia	Emisje CO ₂ , certyfikaty energetyczne	Pozostałe rezerwy	Razem
01/01/2015	245	157	149	146	697
Utworzenie	10	21	225	11	267
Odwrocenie	(8)	(11)	-	(3)	(22)
Wykorzystanie	(30)	(19)	(151)	(42)	(242)
	217	148	223	112	700

Zmiana stanu rezerw w 2014 roku

	Rezerwa środowiskowa	Rezerwa na nagrody jubileuszowe i świadczenia po okresie zatrudnienia	Emisje CO ₂ , certyfikaty energetyczne	Pozostałe rezerwy	Razem
01/01/2014	234	138	176	124	672
Utworzenie	38	34	140	77	289
Odwrocenie	-	-	-	(31)	(31)
Wykorzystanie	(27)	(15)	(167)	(24)	(233)
	245	157	149	146	697

8.2.11.1. Rezerwa środowiskowa

Spółka jest prawnie zobowiązana do usuwania zanieczyszczeń środowiska gruntowo-wodnego w obrębie zakładu produkcyjnego w Płocku, stacji paliw, terminali paliw oraz baz magazynowych.

Zarząd dokonał szacunków rezerwy na ryzyko środowiskowe związane z usunięciem zanieczyszczeń na podstawie analiz przygotowanych przez niezależnego eksperta lub w oparciu o aktualne przewidywane koszty remediacji.

8.2.11.2. Rezerwa na nagrody jubileuszowe i świadczenia po okresie zatrudnienia

Zmiana stanu zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych

NOTA	Rezerwa na nagrody jubileuszowe		Świadczenia po okresie zatrudnienia		Razem	
	31/12/2015	31/12/2014	31/12/2015	31/12/2014	31/12/2015	31/12/2014
Stan na początek okresu	92	84	65	54	157	138
Koszty bieżącego zatrudnienia	3	3	2	1	5	4
Koszty odsetek	2	4	2	2	4	6
Zyski i straty aktuarialne, powstałe na skutek zmian założeń:	3	16	(5)	9	(2)	25
demograficznych	1	-	1	-	2	-
finansowych	(5)	12	(5)	12	(10)	24
pozostałych	7	4	(1)	(3)	6	1
Koszty przeszłego zatrudnienia	1	-	-	-	1	-
Płatności w ramach programu	(11)	(15)	(6)	(1)	(17)	(16)
8.2.11	90	92	58	65	148	157

Wartość księgowa zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych na dzień 31 grudnia 2015 roku i 31 grudnia 2014 roku jest równa wartości bieżącej.

Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych w podziale na pracowników aktywnych i emerytów

	Pracownicy aktywni		Emeryci		Razem	
	31/12/2015	31/12/2014	31/12/2015	31/12/2014	31/12/2015	31/12/2014
Polska	133	140	15	17	148	157

Analiza zapadalności świadczeń pracowniczych

	Rezerwa na nagrody jubileuszowe		Świadczenia po okresie zatrudnienia		Razem	
	31/12/2015	31/12/2014	31/12/2015	31/12/2014	31/12/2015	31/12/2014
do 1 roku	8	8	8	12	16	20
od 1 do 5 lat	28	28	7	7	35	35
powyżej 5 lat	54	56	43	46	97	102
	90	92	58	65	148	157

Analiza płatności świadczeń pracowniczych

	Rezerwa na nagrody jubileuszowe		Świadczenia po okresie zatrudnienia		Razem	
	31/12/2015	31/12/2014	31/12/2015	31/12/2014	31/12/2015	31/12/2014
do 1 roku	8	8	8	12	16	20
od 1 do 5 lat	37	36	8	8	45	44
powyżej 5 lat	166	168	300	340	466	508
	211	212	316	360	527	572

Średni ważony okres obowiązywania zobowiązania dla świadczeń po okresie zatrudnienia zarówno w 2015 roku jak i 2014 roku wyniósł 13 lat. W 2015 roku wartość rezerwy na świadczenia pracownicze zmieniła się w efekcie aktualizacji założeń, w głównej mierze w zakresie stopy dyskonta i przewidywanej inflacji oraz zmiany wskaźnika planowanego wzrostu wynagrodzeń. Rezerwa na świadczenia pracownicze oszacowana na bazie założeń z roku 2014 byłaby niższa o (8) mln PLN.

Analiza wrażliwości na zmiany założeń aktuarialnych

Spółka przeanalizowała wpływ zmiany założeń finansowych oraz demograficznych i ustaliła że efekt zmian wskaźników: wzrostu wynagrodzeń o +/- 1 p.p., stopy dyskonta finansowego o +/- 0,5 p.p. oraz wskaźnika rotacji pracowników o +/- 0,5 p.p. wynosi 6 mln PLN. W związku z tym Spółka odstąpiła od szczegółowej prezentacji.

Na dzień 31 grudnia 2015 roku Spółka przyjęła następujące założenia aktuarialne, które miały wpływ na wysokość rezerw aktuarialnych: stopa dyskonta 3,25%, przewidywana inflacja 2,5%, wskaźnik wzrostu wynagrodzeń: 0% w latach 2016-2017 oraz 2,5% w kolejnych latach.

Spółka realizuje płatności świadczeń pracowniczych z bieżących środków. Na dzień 31 grudnia 2015 roku w Spółce nie funkcjonowały programy finansowania i nie odprowadzano składek na finansowanie zobowiązań.

8.2.11.3. Rezerwa na emisje CO₂, certyfikaty energetyczne

Rezerwa na emisje CO₂, certyfikaty energetyczne obejmuje głównie utworzenie rezerwy na szacowane w okresie sprawozdawczym koszty emisji CO₂. Na dzień 31 grudnia 2015 roku oraz na dzień 31 grudnia 2014 roku wartość rezerwy z tego tytułu wyniosła odpowiednio 211 mln PLN oraz 145 mln PLN.

8.2.11.4. Pozostałe rezerwy

Na dzień 31 grudnia 2015 roku i na dzień 31 grudnia 2014 roku pozostałe rezerwy obejmują głównie rezerwy na ryzyka niekorzystnych rozstrzygnięć toczących się procesów administracyjnych lub sądowych w kwocie odpowiednio 84 mln PLN oraz 95 mln PLN.

8.2.12. Pozostałe zobowiązania finansowe

	Długoterminowe		Krótkoterminowe		Razem	
	31/12/2015	31/12/2014	31/12/2015	31/12/2014	31/12/2015	31/12/2014
Instrumenty zabezpieczające przepływy pieniężne	239	1 599	760	955	999	2 554
swapy procentowe	92	93	-	-	92	93
swapy towarowe	48	1 395	749	932	797	2 327
swapy walutowo - procentowe	99	111	-	-	99	111
forwardy walutowe	-	-	11	23	11	23
Wbudowane instrumenty pochodne	-	-	2	1	2	1
swapy walutowe	-	-	2	1	2	1
Zobowiązania z tytułu rozliczonych instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne	-	-	92	-	92	-
Zobowiązania inwestycyjne	299	124	-	-	299	124
Leasing finansowy	99	89	-	-	99	89
Cash pool	-	-	555	400	555	400
	637	1 812	1 409	1 356	2 046	3 168

8.2.13. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania

	31/12/2015	31/12/2014
Dostawy i usługi	3 329	5 063
Zobowiązania inwestycyjne	1 204	703
Leasing finansowy	21	18
Pozostałe	106	102
Zobowiązania finansowe	4 660	5 886
Wynagrodzenia	109	108
Podatek akcyzowy i opłata paliwowa	1 126	1 092
Podatek od towarów i usług	641	418
Inne podatki, cła, ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	60	20
Rozliczenia międzyokresowe bierne z tytułu urlopów pracowniczych	29	24
Pozostałe	26	24
Zobowiązania niefinansowe	1 991	1 686
	6 651	7 572

Podział zobowiązań finansowych denominowanych w walutach obcych został zaprezentowany w [nocie 8.4.6.2.](#)

Zobowiązania niefinansowe dotyczą rozrachunków w PLN. Podział zobowiązań od jednostek powiązanych przedstawiono w [nocie 8.5.6.](#)

8.3. NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SPRAWOZDANIA Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

	NOTA	2015	2014
Zmiana stanu rezerw zaprezentowana w sprawozdaniu z sytuacji finansowej		3	25
Wykorzystanie rezerwy na emisję CO ₂ , certyfikaty energetyczne z roku poprzedniego		148	164
Pozostałe		(2)	(9)
Zmiana stanu rezerw w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych		149	180
Zmiana stanu zapasów zaprezentowana w sprawozdaniu z sytuacji finansowej		(1 218)	2 886
Nabycie przedsięwzięcia		66	-
Reklasyfikacja zapasów z/na rzeczowe aktywa trwałe		3	(46)
Zmiana stanu zapasów w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych		(1 149)	2 840
Zmiana stanu należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych należności zaprezentowana w sprawozdaniu z sytuacji finansowej		669	1 319
Zmiana stanu praw majątkowych i zaliczek na niefinansowe aktywa trwałe	8.2.8	80	(37)
Pozostałe		(65)	(38)
Zmiana stanu należności w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych		684	1 244
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych zobowiązań zaprezentowana w sprawozdaniu z sytuacji finansowej		(921)	(2 264)
Zmiana stanu zobowiązań inwestycyjnych	8.2.13	(501)	4
Pozostałe		(5)	(1)
Zmiana stanu zobowiązań w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych		(1 427)	(2 261)

Strata z tytułu różnic kursowych

	NOTA	2015	2014
Nadwyżka ujemnych różnic kursowych zaprezentowana w sprawozdaniu z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów	8.1.7	(269)	(513)
Korekty zysku/(straty) netto z tytułu różnic kursowych zaprezentowane w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych:		95	97
zrealizowane różnice kursowe dotyczące działalności inwestycyjnej i finansowej		65	84
niezrealizowane różnice kursowe dotyczące działalności inwestycyjnej i finansowej		36	8
różnice kursowe od środków pieniężnych		(6)	5
Różnice kursowe dotyczące działalności operacyjnej nie korygujące zysku/(straty) netto		(174)	(416)

Odsetki netto

	NOTA	2015	2014
Przychody i koszty finansowe z tytułu odsetek netto zaprezentowane w sprawozdaniu z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów	8.1.6, 8.1.7	(136)	(168)
Korekty zysku/(straty) netto z tytułu odsetek zaprezentowane w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych:		201	213
otrzymane odsetki dotyczące działalności inwestycyjnej		(16)	(45)
zapłacone odsetki dotyczące działalności finansowej		261	249
naliczone odsetki dotyczące działalności inwestycyjnej i finansowej		(44)	9
Odsetki netto dotyczące działalności operacyjnej nie korygujące zysku/(straty) netto		65	45

Podatek dochodowy otrzymany

	NOTA	2015	2014
Podatek dochodowy od zysku/(straty) przed opodatkowaniem	8.1.8.1	(260)	208
Zmiana stanu aktywów i zobowiązań z tytułu podatku odroczonego		549	(573)
Zmiana stanu należności tytułu podatku dochodowego		1	25
Podatek odroczone ujęty w innych całkowitych dochodach	8.1.8.2	(289)	363
		1	23

8.4. NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH ORAZ RYZYK FINANSOWYCH
8.4.1. Kategorie i klasy instrumentów finansowych

Klasy instrumentów finansowych	NOTA	31/12/2015	31/12/2014	Kategorie instrumentów finansowych
AKTYWA				
Akcje/udziały nienotowane	8.2.6	40	40	Dostępne do sprzedaży
Instrumenty wbudowane i pochodne nie wyznaczone dla celów rachunkowości zabezpieczeń	8.2.4	1	5	Wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy
Instrumenty zabezpieczające	8.2.4	813	858	Instrumenty finansowe zabezpieczające
Obligacje	8.2.4	-	96	Utrzymywane do terminu wymagalności
		4 684	9 004	Pożyczki i należności
Dostawy i usługi	8.2.8	3 558	4 298	Pożyczki i należności
Pożyczki udzielone	8.2.4	64	1 024	Pożyczki i należności
Środki pieniężne		964	3 475	Pożyczki i należności
Cash pool	8.2.4	31	193	Pożyczki i należności
Należności z tytułu rozliczonych instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne	8.2.4	58	-	Pożyczki i należności
Pozostałe	8.2.8	9	14	Pożyczki i należności
		5 538	10 003	
ZOBOWIĄZANIA				
Instrumenty wbudowane	8.2.12	2	1	Wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy
Instrumenty zabezpieczające	8.2.12	999	2 554	Instrumenty finansowe zabezpieczające
Leasing finansowy	8.2.12, 8.2.13	120	107	Wyłączone z zakresu MSR 39
		14 827	16 534	Wyceniane według zamortyzowanego kosztu
Obligacje	8.2.10.3	2 301	2 229	Wyceniane według zamortyzowanego kosztu
Kredyty	8.2.10.1	4 213	5 538	Wyceniane według zamortyzowanego kosztu
Pożyczki	8.2.10.2	2 728	2 375	Wyceniane według zamortyzowanego kosztu
Dostawy i usługi	8.2.13	3 329	5 063	Wyceniane według zamortyzowanego kosztu
Zobowiązania inwestycyjne	8.2.12, 8.2.13	1 503	827	Wyceniane według zamortyzowanego kosztu
Cash pool	8.2.12	555	400	Wyceniane według zamortyzowanego kosztu
Zobowiązania z tytułu rozliczonych instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne	8.2.12	92	-	Wyceniane według zamortyzowanego kosztu
Pozostałe	8.2.13	106	102	Wyceniane według zamortyzowanego kosztu
		15 948	19 196	

8.4.2. Pozycje przychodów, kosztów, zysków i strat w jednostkowym sprawozdaniu z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów

	NOTA	31/12/2015	31/12/2014	Kategorie instrumentów finansowych
Przychody finansowe z tytułu odsetek	8.1.6	77 76 1	94 91 3	Pożyczki i należności Utrzymywane do terminu wymagalności
Koszty finansowe z tytułu odsetek	8.1.7	(213) (203) (4) (6)	(262) (257) - (5)	Wyceniane według zamortyzowanego kosztu Instrumenty finansowe zabezpieczające Wyłączone z zakresu MSR 39
Utworzenie/odwrócenie odpisów aktualizujących należności i pożyczki		(3)	(25)	Pożyczki i należności
pozostałe przychody/koszty operacyjne		(6)	(30)	Pożyczki i należności
przychody/koszty finansowe		3	5	Pożyczki i należności
Zyski/(Straty) z tytułu instrumentów finansowych		(259) 227 (479) (8) (1) 2	(496) 585 (1 084) 7 (6) 2	Pożyczki i należności Wyceniane według zamortyzowanego kosztu Wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy Instrumenty finansowe zabezpieczające Dostępne do sprzedaży
		(398)	(689)	
pozostałe, niepodlegające MSSF 7				
Dywidendy od jednostek powiązanych		725	1 090	
Odpisy aktualizujące akcje i udziały w jednostkach powiązanych		(797)	(4 967)	
Pozostałe		4	41	
		(68)	(3 836)	

8.4.3. Ustalanie wartości godziwej
31/12/2015

	NOTA	Wartość księgowa	Wartość godziwa	Hierarchia wartości godziwej	
				Poziom 1	Poziom 2
Aktywa finansowe					
Pożyczki udzielone	8.2.4	64	64	-	64
Instrumenty wbudowane i zabezpieczające	8.2.4	814	814	-	814
		878	878	-	878
Zobowiązania finansowe					
Obligacje	8.2.10.3	2 301	2 333	2 049	284
Kredyty	8.2.10.1	4 213	4 217	-	4 217
Pożyczki	8.2.10.2	2 728	2 734	-	2 734
Leasing finansowy	8.2.12, 8.2.13	120	124	-	124
Instrumenty wbudowane i zabezpieczające	8.2.12	1 001	1 001	-	1 001
		10 363	10 409	2 049	8 360

31/12/2014

	NOTA	Wartość księgowa	Wartość godziwa	Hierarchia wartości godziwej	
				Poziom 1	Poziom 2
Aktywa finansowe					
Obligacje	8.2.4	96	96	-	96
Pożyczki udzielone	8.2.4	1 024	1 024	-	1 024
Instrumenty wbudowane i zabezpieczające	8.2.4	863	863	-	863
		1 983	1 983	-	1 983
Zobowiązania finansowe					
Obligacje	8.2.10.3	2 229	2 243	2 034	209
Kredyty	8.2.10.1	5 538	5 540	-	5 540
Pożyczki	8.2.10.2	2 375	2 382	-	2 382
Leasing finansowy	8.2.12, 8.2.13	107	111	-	111
Instrumenty wbudowane i zabezpieczające	8.2.12	2 555	2 555	-	2 555
		12 804	12 831	2 034	10 797

Dla pozostałych klas aktywów i zobowiązań finansowych wartość godziwa odpowiada ich wartości księgowej.

8.4.4. Metody wyceny do wartości godziwej (hierarchia wartości godziwej)

Zobowiązania finansowe z tytułu kredytów, obligacji, leasingu finansowego oraz zobowiązania i należności z tytułu pożyczek wyceniane są do wartości godziwej przy zastosowaniu metody zdyskontowanych przepływów pieniężnych. Stopy dyskontowe ustalane są na podstawie rynkowych stóp na bazie kwotowań 1-miesięcznych, 3-miesięcznych i 6-miesięcznych powiększonych o marżę właściwą dla poszczególnych instrumentów finansowych. Na dzień 31 grudnia 2015 roku oraz na dzień 31 grudnia 2014 roku zastosowano w większości kwotowania 1-miesięczne.

	31/12/2015	31/12/2014
WIBOR	1,6500%	2,0800%
EURIBOR	-0,2050%	0,0180%
LIBOR USD	0,4295%	0,1713%

Na dzień 31 grudnia 2015 roku i na dzień 31 grudnia 2014 roku Spółka posiadała nienotowane akcje/udziały w spółkach, dla których nie istnieją aktywne rynki ani nie odnotowano porównywalnych transakcji na tego typu walorach, a więc nie było możliwe wiarygodne ustalenie wartości godziwej. Wartości akcji i udziałów tych spółek ujęte zostały w sprawozdaniu z sytuacji finansowej na 31 grudnia 2015 oraz 31 grudnia 2014 roku w kwocie 40 mln PLN według ceny nabycia pomniejszonej o odpisy z tytułu utraty wartości.

W okresie sprawozdawczym i w okresie porównawczym w Spółce nie wystąpiły przesunięcia pomiędzy Poziomami 1 i 2 hierarchii wartości godziwej.

8.4.5. Rachunkowość zabezpieczeń

	NOTA	31/12/2015	31/12/2014
Instrumenty zabezpieczające przepływy pieniężne			
forwarty walutowe		107	171
swapy towarowe		(102)	(1 663)
swapy walutowo - procentowe		(99)	(111)
swapy procentowe		(92)	(93)
	8.2.4, 8.2.12	(186)	(1 696)

Strategie zabezpieczające

działalność operacyjną i inwestycyjną;
sprzedaż produktów oraz zakup ropy naftowej;

zapasy operacyjne, marżę rafinerijną, niedopasowanie
czasowe występujące przy zakupach ropy drogą morską,
ryzyko cen ropy na transakcjach arbitrażu cash&carry,
oferowanie odbiorcom towarów dla których formuły cenowe
oparte są na stałej cenie;

płatności odsetkowe dotyczące finansowania zewnętrznego;

płatności odsetkowe dotyczące finansowania zewnętrznego

Planowana data realizacji zabezpieczanego przepływu pieniężnego, która zostanie ujęta w zysku lub stracie

	31/12/2015	31/12/2014
Ekspozycja walutowa operacyjna	2016-2018	2015
Ekspozycja walutowa finansowa	2016-2017	2015-2016
Ekspozycja na stopę procentową	2016-2020	2015-2020
Ekspozycja na ryzyko towarowe	2016-2017	2015-2017

8.4.6. Identyfikacja ryzyk

Działalność prowadzona przez Spółkę narażona jest na wiele różnych rodzajów ryzyka. Zarządzanie ryzykiem skupia się głównie na nieprzewidywalności rynków finansowych i ma na celu minimalizowanie potencjalnych niekorzystnych wpływów na wyniki finansowe Spółki.

Ryzyka finansowe			
Rodzaj ryzyka	Ekspozycja	Pomiar ryzyka	Zarządzanie/Zabezpieczanie
Towarowe	<ul style="list-style-type: none"> - ryzyko zmian marż na sprzedawanych produktach rafineryjnych i petrochemicznych oraz zmian wysokości dyferencjału Brent/Ural; - ryzyko zmian cen ropy naftowej i produktów związane z niedopasowaniem czasowym występującym przy zakupie drogą morską części ropy naftowej do przerobu bądź okresowym ponadnormatywnym stanem zapasów operacyjnych ropy naftowej, półproduktów lub produktów oraz zawartymi transakcjami przyszłej sprzedaży produktów; - ryzyko zmian cen uprawnień do emisji CO₂; - ryzyko zmian cen ropy naftowej i produktów rafineryjnych związane z obowiązkiem utrzymywania zapasów obowiązkowych ropy i paliw; - ryzyko cen towarów na transakcjach arbitrażu cash & carry polegających na zakupie na zapas ropy naftowej lub produktów celem ich sprzedaży lub przerobu w późniejszym terminie 	planowanie przepływów pieniężnych	Polityka zarządzania ryzykiem rynkowym oraz strategię zabezpieczające, które określają zasady pomiaru poszczególnych ekspozycji, parametry i horyzont czasowy zabezpieczania danego ryzyka oraz stosowane instrumenty zabezpieczające.
Zmian kursów walutowych	<ul style="list-style-type: none"> - ekonomiczna ekspozycja walutowa wynikająca z wpływów pomniejszonych o wydatki indeksowane do lub denominowane w walucie innej niż waluta funkcjonalna; - ekspozycja walutowa wynikająca z inwestycji bądź uprawdopodobnionych zobowiązań i należności w walutach obcych; - bilansowa ekspozycja walutowa wynikająca z denominowanych w walutach obcych aktywów i pasywów 	planowanie przepływów pieniężnych, analiza pozycji bilansowych	
Zmian stóp procentowych	Ekspozycja wynikająca z posiadanych aktywów oraz pasywów, dla których przychody oraz koszty odsetkowe uzależnione są od zmiennych stóp procentowych.	wskaźnik udziału w całości zadłużenia netto pozycji, dla których koszty odsetkowe są uzależnione od zmiennych stóp procentowych	
Płynności	Ryzyko nieprzewidzianego niedoboru środków pieniężnych lub braku dostępu do źródeł finansowania zarówno w horyzoncie krótko jak i długoterminowego kredytowania, prowadzące do przejściowej lub trwałej utraty zdolności do regulowania zobowiązań finansowych lub narzucające konieczność pozyskania finansowania na niekorzystnych warunkach.	planowanie przepływów pieniężnych w horyzoncie krótko i długoterminowym	Polityka zarządzania płynnością krótkoterminową, która określa zasady raportowania i konsolidacji płynności PKN ORLEN. Spółka prowadzi politykę dywersyfikacji źródeł finansowania oraz wykorzystuje zróżnicowane narzędzia dla efektywnego zarządzania płynnością.
Utraty środków pieniężnych i lokat	Ryzyko upadłości banków krajowych lub zagranicznych, na rachunkach których są przetrzymywane lub w których lokowane są krótkoterminowo środki pieniężne.	krótkoterminowa ocena wiarygodności kredytowej (rating) banku	Zarządzanie w oparciu o zasady zarządzania nadwyżkami pieniężnymi, które określają możliwości przyznawania limitów dla poszczególnych banków dokonywanych na podstawie m.in. ratingów inwestycyjnych oraz danych sprawozdawczych.
Kredytowe	Ryzyko nieuregulowania przez kontrahentów należności za dostarczone produkty i usługi. Ryzyko kredytowe związane jest także z wiarygodnością kredytową klientów, z którymi zawierane są transakcje sprzedaży.	analiza wiarygodności i wypłacalności kontrahentów	Zarządzanie w oparciu o przyjęte procedury i politykę w zakresie zarządzania kredytem kupieckim i windykacją.

Pozostałe ryzyka szerzej opisano w Sprawozdaniu Zarządu z działalności PKN ORLEN w punkcie 2.8.

Spółka stosuje spójne zasady zabezpieczania ryzyka finansowego w oparciu o politykę i strategię zarządzania ryzykiem rynkowym pod nadzorem Komitetu Ryzyka Finansowego, Zarządu i Rady Nadzorczej.

8.4.6.1. Ryzyko towarowe

Wpływ instrumentów zabezpieczających ryzyko towarowe na sprawozdanie Spółki

Rodzaj zabezpieczonego surowca/produktu	Jednostka miary	31/12/2015	31/12/2014
Ropa naftowa	bbl	3 113 200	11 134 473
Olej napędowy	t	486 616	931 878
Olej opałowy	t	365 017	603 997
Benzyna	t	20 000	8 010
Paliwo lotnicze JET	t	20 000	-

Wartość księgowa instrumentów zabezpieczających ryzyko towarowe na dzień 31 grudnia 2015 roku oraz na dzień 31 grudnia 2014 roku wyniosła odpowiednio (102) mln PLN oraz (1 663) mln PLN.

Analiza wrażliwości na zmiany cen produktów i surowców

Analiza wpływu zmiany wartości księgowej instrumentów finansowych na kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń w związku z hipotetyczną zmianą cen produktów i surowców:

31/12/2015

	Wzrost cen	Wpływ	Spadek cen	Wpływ
Ropa naftowa USD/bbl	19%	(81)	-19%	81
Olej napędowy USD/t	17%	(9)	-17%	9
Olej opałowy USD/t	20%	17	-20%	(17)
Benzyna USD/t	21%	(7)	-21%	7
Paliwo lotnicze JET USD/t	16%	4	-16%	(4)
		(76)		76

31/12/2014

	Wzrost cen	Wpływ	Spadek cen	Wpływ
Ropa naftowa USD/bbl	+19%	448	-19%	(448)
Olej napędowy USD/t	+17%	(14)	-17%	14
Olej opałowy USD/t	+20%	48	-20%	(48)
Benzyna USD/t	+21%	(3)	-21%	3
		479		(479)

Przyjęte w analizach wrażliwości instrumentów zabezpieczających ryzyka towarowe odchylenia cen ropy naftowej i produktów skalkulowano na podstawie ich zmienności w 2014 roku oraz dostępnych prognoz analityków.

Wpływ zmian cen zaprezentowano w ujęciu rocznym. Wartość godziwa swapów towarowych ustalana jest w oparciu o zdyskontowane przyszłe przepływy z tytułu zawartych transakcji kalkulowane w oparciu o różnicę między ceną terminową a ceną transakcyjną.

W przypadku instrumentów pochodnych zbadano wpływ zmian cen ropy naftowej i produktów na wartość godziwą przy niezmiennym poziomie kursów walut.

8.4.6.2. Ryzyko zmian kursów walutowych
Struktura walutowa instrumentów finansowych

Klasy instrumentów finansowych	EUR		USD		CZK		Razem po przeliczeniach na PLN	
	31/12/2015	31/12/2014	31/12/2015	31/12/2014	31/12/2015	31/12/2014	31/12/2015	31/12/2014
Aktywa finansowe								
Dostawy i usługi	146	112	197	386	73	-	1 403	1 832
Pożyczki udzielone	-	84	3	-	-	4 021	13	974
Instrumenty wbudowane i zabezpieczające	19	2	188	243	-	-	814	863
Środki pieniężne	2	23	2	22	-	7	17	176
Należności z tytułu rozliczonych instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne	-	-	15	-	-	-	58	-
	167	221	405	651	73	4 028	2 305	3 845
Zobowiązania finansowe								
Kredyty	663	925	150	150	-	4 000	3 408	5 083
Pożyczki	631	501	10	68	-	-	2 728	2 375
Dostawy i usługi	7	18	481	1 153	-	-	1 907	4 123
Zobowiązania inwestycyjne	169	36	18	13	-	-	790	201
Instrumenty wbudowane i zabezpieczające	44	50	208	668	-	-	1 001	2 554
Zobowiązania z tytułu rozliczonych instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne	-	-	24	-	-	-	92	-
Pozostałe	1	-	1	-	-	-	7	-
	1 515	1 530	892	2 052	-	4 000	9 933	14 336

Analiza wrażliwości na zmiany kursów walutowych

Analiza wpływu zmiany wartości księgowej instrumentów finansowych na wynik przed opodatkowaniem oraz na kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń w związku z hipotetyczną zmianą kursów istotnych walut obcych w stosunku do waluty prezentacji (PLN):

	Założone odchylenia		Wpływ na wynik przed opodatkowaniem		Wpływ na kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń		Razem	
	31/12/2015	31/12/2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014
EUR/PLN	+15%	+15%	(852)	(759)	(553)	(827)	(1 405)	(1 586)
USD/PLN	+15%	+15%	(275)	(516)	(18)	(65)	(293)	(581)
CZK/PLN	+15%	+15%	2	1	-	-	2	1
			(1 125)	(1 274)	(571)	(892)	(1 696)	(2 166)
EUR/PLN	-15%	-15%	852	759	553	827	1 405	1 586
USD/PLN	-15%	-15%	275	516	18	65	293	581
CZK/PLN	-15%	-15%	(2)	(1)	-	-	(2)	(1)
			1 125	1 274	571	892	1 696	2 166

Powyższe odchylenia kursów skalkulowano na podstawie średnich zmienności poszczególnych kursów walut i prognoz analityków. Wrażliwość instrumentów finansowych na ryzyko walutowe obliczono jako różnicę pomiędzy pierwotną wartością księgową instrumentów finansowych (z wyłączeniem instrumentów pochodnych) a ich potencjalną wartością przy założonych zmianach kursów walut. Wartość godziwa forwardów walutowych i swapów walutowych ustalana jest w oparciu o zdyskontowane przyszłe przepływy z tytułu zawartych transakcji jako różnica między ceną terminową a ceną transakcyjną. Wpływ odchylenia kursów walut na wartość godziwą instrumentów pochodnych oszacowano przy niezmiennych poziomach stóp procentowych.

8.4.6.3. Ryzyko zmian stóp procentowych

Struktura instrumentów finansowych narażonych na ryzyko zmiany stóp procentowych

Klasy instrumentów finansowych	NOTA	WIBOR		LIBOR USD		EURIBOR		PRIBOR		Razem	
		31/12/2015	31/12/2014	31/12/2015	31/12/2014	31/12/2015	31/12/2014	31/12/2015	31/12/2014	31/12/2015	31/12/2014
Aktywa finansowe											
Pożyczki udzielone	8.2.4	51	50	13	-	-	356	-	618	64	1 024
Instrumenty zabezpieczające	8.2.4	-	-	733	-	80	-	-	-	813	-
Cash pool	8.2.4	31	193	-	-	-	-	-	-	31	193
		82	243	746	-	80	356	-	618	908	1 217
Zobowiązania finansowe											
Obligacje	8.2.10.3	1 916	1 919	-	-	-	-	-	-	1 916	1 919
Kredyty	8.2.10.1	805	455	585	526	2 823	3 942	-	615	4 213	5 538
Pożyczki	8.2.10.2	-	-	39	240	554	-	-	-	593	240
Instrumenty zabezpieczające	8.2.12	99*	111*	813	11	186*	193*	-	-	999**	204**
Cash pool	8.2.12	555	400	-	-	-	-	-	-	555	400
		3 375	2 885	1 437	777	3 563	4 135	-	615	8 276**	8 301**

* W pozycji zobowiązania finansowe - instrumenty zabezpieczające, Spółka ujęła w 2015 roku i 2014 roku swapy walutowo-procentowe (CIRS cross interest rate swaps) wycenione odpowiednio na kwotę 99 mln PLN i 111 mln PLN, które są wrażliwe zarówno na zmiany stóp procentowych WIBOR i EURIBOR.

** Pozycja razem na dzień 31 grudnia 2015 roku i 31 grudnia 2014 roku uwzględnia wycenę CIRS w kwocie odpowiednio 99 mln PLN i 111 mln PLN.

Analiza wrażliwości na zmiany stóp procentowych

Stopa procentowa	Założone odchylenia		Wpływ na wynik przed opodatkowaniem		Wpływ na kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń		Razem	
	31/12/2015	31/12/2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014
WIBOR	+0,5p.p.	+0,5p.p.	(16)	(13)	(44)	(3)	(60)	(16)
LIBOR USD	+0,5p.p.	+0,5p.p.	(3)	(4)	13	14	10	10
EURIBOR	+0,5p.p.	+0,5p.p.	(17)	(18)	95	70	78	52
			(36)	(35)	64	81	28	46
WIBOR	-0,5p.p.	-0,5p.p.	16	13	45	3	61	16
			16	13	45	3	61	16

Powyższe odchylenia stóp procentowych skalkulowano na podstawie obserwacji średnich wahań stóp procentowych.

Niski poziom stóp procentowych EURIBOR i LIBOR USD zarówno na koniec 2015 roku jak i 2014 roku oraz prognozy rynkowe na kolejne okresy spowodowały, że Spółka nie uwzględniała w analizie wrażliwości wariantu dalszego obniżenia tych stóp procentowych.

Analiza wrażliwości została przeprowadzona na bazie stanu instrumentów posiadanych na dzień 31 grudnia 2015 roku i na dzień 31 grudnia 2014 roku, wpływ zmian stóp procentowych zaprezentowano w skali rocznej.

Wrażliwość instrumentów finansowych na ryzyko zmian stóp procentowych ustalono jako iloczyn salda pozycji księgowych wrażliwych na zmiany stóp procentowych (z wyłączeniem instrumentów pochodnych) oraz adekwatnego odchylenia stóp procentowych.

W przypadku instrumentów pochodnych w analizie wrażliwości na ryzyko zmian stóp procentowych zastosowano przesunięcie krzywej stóp procentowych o potencjalnie możliwą zmianę referencyjnych stóp procentowych, przy założeniu niezmienności innych czynników ryzyka.

8.4.6.4. Ryzyko płynności i kredytowe

Ryzyko płynności

Analiza wymagalności zobowiązań finansowych na dzień 31 grudnia 2015 roku

		do 1 roku	od 1 do 3 lat	od 3 do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem	Wartość księgowa
	NOTA						
Obligacje	8.2.10.3	352	1 003	1 125	-	2 480	2 301
o zmiennym oprocentowaniu – wartość niezdyskontowana		63	993	1 017	-	2 073	1 916
o stałym oprocentowaniu – wartość niezdyskontowana		289	10	108	-	407	385
Kredyty - wartość niezdyskontowana	8.2.10.1	269	1 017	2 720	435	4 441	4 213
Pożyczki - wartość niezdyskontowana	8.2.10.2	593	-	-	2 141	2 734	2 728
Dostawy i usługi	8.2.13	3 329	-	-	-	3 329	3 329
Zobowiązania inwestycyjne	8.2.12, 8.2.13	1 204	196	14	89	1 503	1 503
Instrumenty wbudowane i zabezpieczające - wartość niezdyskontowana	8.2.12	688	205	34	-	927	1 001
wymiana środków pieniężnych brutto, w tym:		5	8	14	-	27	107
swapy walutowo - procentowe	8.2.12	(2)	8	14	-	20	99
wymiana środków pieniężnych netto, w tym:		683	197	20	-	900	894
swapy towarowe	8.2.12	651	151	-	-	802	797
Cash pool	8.2.12	555	-	-	-	555	555
Zobowiązania z tytułu rozliczonych instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne	8.2.12	92	-	-	-	92	92
Pozostałe	8.2.12, 8.2.13	127	32	22	45	226	226
		7 209	2 453	3 915	2 710	16 287	15 948

Analiza wymagalności zobowiązań finansowych na dzień 31 grudnia 2014 roku

		do 1 roku	od 1 do 3 lat	od 3 do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem	Wartość księgowa
	NOTA						
Obligacje	8.2.10.3	285	842	1 268	103	2 498	2 229
o zmiennym oprocentowaniu – wartość niezdyskontowana		71	832	1 258	-	2 161	1 919
o stałym oprocentowaniu – wartość niezdyskontowana		214	10	10	103	337	310
Kredyty - wartość niezdyskontowana	8.2.10.1	551	375	4 645	302	5 873	5 538
Pożyczki - wartość niezdyskontowana	8.2.10.2	240	-	-	2 142	2 382	2 375
Dostawy i usługi	8.2.13	5 063	-	-	-	5 063	5 063
Zobowiązania inwestycyjne	8.2.12, 8.2.13	703	14	110	-	827	827
Instrumenty wbudowane i zabezpieczające - wartość niezdyskontowana	8.2.12	964	1 454	39	5	2 462	2 555
wymiana środków pieniężnych brutto, w tym:		(10)	(2)	17	-	5	112
swapy walutowo - procentowe	8.2.12	(11)	(2)	17	-	4	111
wymiana środków pieniężnych netto, w tym:		974	1 456	22	5	2 457	2 443
swapy towarowe	8.2.12	926	1 415	-	-	2 341	2 327
Cash pool	8.2.12	400	-	-	-	400	400
Pozostałe	8.2.12, 8.2.13	120	28	20	41	209	209
		8 326	2 713	6 082	2 593	19 714	19 196

W 2015 roku oraz w 2014 roku dla swapów walutowo-procentowych poziomy współczynników dyskonta powodują, że wycena przed zdyskontowaniem jest aktywem finansowym, a po zdyskontowaniu zobowiązaniem finansowym.

Na dzień 31 grudnia 2015 roku i na dzień 31 grudnia 2014 roku maksymalne możliwe zadłużenie z tytułu zawartych umów kredytowych dla Spółki wyniosło odpowiednio 13 169 mln PLN i 13 303 mln PLN. Do wykorzystania na dzień 31 grudnia 2015 roku i na dzień 31 grudnia 2014 roku pozostało odpowiednio 5 990 mln PLN i 5 394 mln PLN.

Kwota gwarancji dotyczących zobowiązań wobec osób trzecich wystawionych w toku bieżącej działalności na dzień 31 grudnia 2015 roku oraz na dzień 31 grudnia 2014 roku wyniosła odpowiednio 203 mln PLN oraz 219 mln PLN. Dotyczyły one głównie: gwarancji cywilnoprawnych związanych z zabezpieczeniem należytego wykonania umów, oraz gwarancji publicznoprawnych wynikających z przepisów powszechnie obowiązujących zabezpieczających prawidłowość prowadzenia działalności koncesjonowanych w sektorze paliw ciekłych i wynikających z tej działalności należności podatkowych, celnych itp.

Ponadto udzielone gwarancje i poręczenia jednostkom zależnym na rzecz podmiotów trzecich wyniosły na dzień 31 grudnia 2015 roku i na dzień 31 grudnia 2014 roku odpowiednio 7 243 mln PLN i 6 462 mln PLN. Dotyczyły one terminowego regulowania zobowiązań przez jednostki zależne. Spółka z tytułu udzielonych gwarancji osiągnęła przychody w 2015 roku i w 2014 roku odpowiednio w kwocie 11 mln PLN i 14 mln PLN.

W oparciu o analizy i prognozy Spółka określiła na koniec okresu sprawozdawczego prawdopodobieństwo zapłaty takich kwot jako niskie.

Ryzyko kredytowe

W oparciu o analizę sald należności dokonano podziału kontrahentów:

- Grupa I – kontrahenci z bardzo dobrą lub dobrą historią współpracy w danym roku,
- Grupa II – pozostali kontrahenci.

Podział należności nieprzeterminowanych

	NOTA	31/12/2015	31/12/2014
Grupa I		2 469	3 654
Grupa II		973	515
	8.2.8	3 442	4 169

Analiza wiekowa przeterminowanych należności, dla których na koniec okresu sprawozdawczego nie nastąpiła utrata wartości

	NOTA	31/12/2015	31/12/2014
do 1 miesiąca		92	104
od 1 do 3 miesięcy		29	18
od 3 do 6 miesięcy		2	2
od 6 do 12 miesięcy		2	18
powyżej roku		-	1
	8.2.8	125	143

Zmiana stanu odpisów aktualizujących wartość należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych należności

	2015	2014
Stan na początek okresu	293	284
Utworzenie	18	51
Odwrocenie	(16)	(31)
Wykorzystanie	(25)	(11)
	270	293

Utworzenie i odwrócenie odpisów aktualizujących na należność główną prezentowane jest w pozostałej działalności operacyjnej natomiast utworzenie i odwrócenie odpisów aktualizujących wartość odsetek w pozostałej działalności finansowej.

Spółka na dzień 31 grudnia 2015 roku oraz na dzień 31 grudnia 2014 roku otrzymała gwarancje bankowe i ubezpieczeniowe w wysokości odpowiednio 1 117 mln PLN oraz 1 065 mln PLN. Spółka dodatkowo przyjmuje od swoich odbiorców zabezpieczenie w postaci blokad środków na rachunkach bankowych, hipotek i weksli.

8.5. POZOSTAŁE NOTY OBJAŚNIAJĄCE
8.5.1. Posiadane koncesje

Spółka prowadzi działalność gospodarczą, która ze względu na interes publiczny wymaga posiadania koncesji.

31/12/2015	Okresy pozostałe do wygaśnięcia koncesji (w latach)
Energia elektryczna: wytwarzanie, dystrybucja, obrót	10
Energia cieplna: wytwarzanie, przesyłanie, dystrybucja, obrót	10 - 15
Paliwa ciekłe: wytwarzanie, przesyłanie, obrót, magazynowanie	10 - 15
Gaz ziemny: obrót w kraju i zagranicą	10
Złoża soli kamiennej: poszukiwanie i rozpoznawanie	2,5

Na dzień 31 grudnia 2015 roku i 31 grudnia 2014 roku Spółka nie posiadała zobowiązań umownych na usługi koncesjonowane zgodnie z interpretacją KIMSF 12 – Umowy na usługi koncesjonowane.

8.5.2. Leasing
8.5.2.1. Spółka jako leasingobiorca
Leasing operacyjny

Spółka jako leasingobiorca posiadała na dzień 31 grudnia 2015 roku i na dzień 31 grudnia 2014 roku nieodwoływalną umowę leasingu operacyjnego, która dotyczyła dzierżawy kawern. Przedmiotowa umowa zawiera klauzule dotyczące warunkowych zobowiązań z tytułu opłat leasingowych i istnieje możliwość przedłużenia umowy.

Łączna wartość opłat z tytułu zawartej nieodwoływalnej umowy leasingu operacyjnego ujętej jako koszty okresu w 2015 roku i w 2014 roku wyniosła odpowiednio (36) mln PLN i (31) mln PLN.

Wartość przyszłych minimalnych opłat leasingowych z tytułu zawartej nieodwoływalnej umowy leasingu operacyjnego:

	31/12/2015	31/12/2014
do 1 roku	36	32
od 1 roku do 5 lat	172	156
powyżej 5 lat	38	38
	246	226

Leasing finansowy

Spółka jako leasingobiorca posiadała na dzień 31 grudnia 2015 roku i na dzień 31 grudnia 2014 roku umowy leasingowe o charakterze finansowym, które dotyczą głównie budynków i budowli, urządzeń technicznych i maszyn i środków transportu.

W zawartych umowach leasingowych obowiązują ogólne warunki leasingu finansowego, nie ma klauzul dotyczących warunkowych zobowiązań z tytułu opłat leasingowych, istnieje możliwość zakupu przedmiotu leasingu oraz ewentualność ich przedłużenia.

	Wartość bieżąca przyszłych minimalnych opłat leasingowych		Wartość przyszłych minimalnych opłat leasingowych	
	31/12/2015	31/12/2014	31/12/2015	31/12/2014
NOTA				
do 1 roku	21	18	25	22
od 1 roku do 5 lat	54	48	66	60
powyżej 5 lat	45	41	54	51
8.2.12, 8.2.13	120	107	145	133

Różnica pomiędzy łączną kwotą przyszłych minimalnych opłat leasingowych, a ich wartością bieżącą wynika z dyskontowania opłat leasingowych przy wykorzystaniu właściwej dla danej umowy stopy procentowej.

8.5.3. Poniesione nakłady inwestycyjne oraz przyszłe zobowiązania z tytułu podpisanych kontraktów inwestycyjnych

Łączna wartość nakładów inwestycyjnych wraz z kosztami finansowania zewnętrznego poniesionych w 2015 roku i 2014 roku wyniosła odpowiednio 1 869 mln PLN i 2 358 mln PLN, w tym nakłady na inwestycje związane z ochroną środowiska odpowiednio 244 mln PLN i 467 mln PLN.

Na dzień 31 grudnia 2015 roku i na dzień 31 grudnia 2014 roku wartość przyszłych zobowiązań z tytułu podpisanych do tego dnia kontraktów inwestycyjnych wyniosła odpowiednio 1 291 mln PLN i 1 993 mln PLN.

8.5.4. Zobowiązania warunkowe

Na dzień 31 grudnia 2015 roku nie wystąpiły istotne zobowiązania warunkowe.

Informacje o istotnych postępowaniach sądowych zaprezentowano w [nocie 8.8](#).

8.5.5. Zabezpieczenia akcyzowe

Zabezpieczenia akcyzowe i akcyza od wyrobów i towarów znajdujących się w procedurze zawieszzonego poboru na dzień 31 grudnia 2015 roku i na dzień 31 grudnia 2014 roku wyniosły odpowiednio 1 362 mln PLN i 1 184 mln PLN.

8.5.6. Informacje o podmiotach powiązanych

Na dzień 31 grudnia 2015 roku oraz na dzień 31 grudnia 2014 roku i w 2015 roku oraz w 2014 roku nie wystąpiły istotne transakcje podmiotów powiązanych z:

- członkami Zarządu i Rady Nadzorczej Spółki i z bliskimi im osobami,
- kluczowym personelem kierowniczym Spółki.

Transakcje oraz stan rozrachunków Spółki z podmiotami powiązanymi

	Jednostki zależne		Jednostki współkontrolowane		Razem	
	2015	2014	2015	2014	2015	2014
Sprzedaż	29 697	38 482	2 816	2 945	32 513	41 427
Zakupy	2 953	4 062	28	27	2 981	4 089
Przychody finansowe, w tym:	555	1 187	190	-	745	1 187
dywidendy	535	1 090	190	-	725	1 090
Koszty finansowe	66	56	-	-	66	56

	Jednostki zależne		Jednostki współkontrolowane		Razem	
	31/12/2015	31/12/2014	31/12/2015	31/12/2014	31/12/2015	31/12/2014
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	1 318	2 268	508	572	1 826	2 840
Pozostałe aktywa finansowe	90	1 313	-	-	90	1 313
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	348	406	4	3	352	409
Pożyczki i obligacje	3 013	2 584	-	-	3 013	2 584
Pozostałe zobowiązania finansowe	565	412	-	-	565	412

Powyższe transakcje z podmiotami powiązanymi obejmują głównie sprzedaż i zakupy produktów rafineryjnych i petrochemicznych oraz sprzedaż i zakupy usług.

W 2015 roku i w 2014 roku w Spółce nie wystąpiły istotne transakcje zawarte z podmiotami powiązanymi na warunkach innych niż rynkowe.

8.5.7. Świadczenia łącznie z wynagrodzeniem z zysku wypłacone i należne lub potencjalnie należne członkom Zarządu, Rady Nadzorczej oraz pozostałym członkom kluczowego personelu kierowniczego

	2015	2014
Wynagrodzenia Członków Zarządu Spółki pełniących obowiązki w danym roku	13,5	11,7
wynagrodzenia i inne świadczenia	7,2	6,8
premia wypłacona za rok poprzedni	6,3	4,9
Premie potencjalnie należne Członkom Zarządu Spółki pełniącym funkcję w danym roku, do wypłaty w roku kolejnym	6,7	6,4
Wynagrodzenia i inne świadczenia wypłacone i należne byłych Członków Zarządu Spółki *	3,4	1,4
Wynagrodzenia i inne świadczenia pozostałego kluczowego personelu kierowniczego Spółki	37,1	35,0
Wynagrodzenia Członków Rady Nadzorczej Spółki	1,5	1,3

* W 2015 roku wypłacone wynagrodzenie z tytułu odprawy i zakazu konkurencji, wynagrodzenie należne z tytułu zakazu konkurencji; w 2014 roku wypłacona odprawa i premia za 2011 rok

Świadczenia dla Zarządu, Rady Nadzorczej i pozostałego kluczowego personelu kierowniczego obejmują krótkoterminowe świadczenia pracownicze, świadczenia po okresie zatrudnienia, pozostałe świadczenia długoterminowe oraz świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy wypłacone, należne lub potencjalnie należne w okresie.

Zasady premiowania kluczowego personelu kierowniczego

Regulaminy funkcjonujące dla Zarządu PKN ORLEN oraz kluczowych stanowisk w PKN ORLEN mają wspólne podstawowe cechy. Osoby objęte wyżej wymienionymi systemami premiowane są za realizację indywidualnych celów, wyznaczanych na początku okresu premiowego przez Radę Nadzorczą dla Członków Zarządu oraz przez Zarząd dla pracowników kluczowego personelu kierowniczego. Systemy Premiowania są spójne z Wartościami Koncernu, promują współpracę pomiędzy poszczególnymi pracownikami i motywują do osiągania najlepszych wyników w skali PKN ORLEN. Postawione cele mają charakter zarówno jakościowy jak i ilościowy i są rozliczane po zakończeniu roku, na który zostały wyznaczone. Istnieje ponadto możliwość wyróżnienia pracowników, którzy mają istotny wkład w osiągane wyniki.

Wynagrodzenia z tytułu zakazu konkurencji i rozwiązania umowy w rezultacie odwołania z zajmowanego stanowiska

Zgodnie z umowami Członkowie Zarządu PKN ORLEN zobowiązani są przez okres 6 lub 12 miesięcy, licząc od dnia rozwiązania lub wygaśnięcia umowy, do powstrzymania się od działalności konkurencyjnej. W okresie tym uprawnieni są do otrzymywania wynagrodzenia w wysokości sześć- lub dwunastokrotności miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego, płatnego w równych ratach miesięcznych. Ponadto umowy przewidują wypłatę wynagrodzenia w przypadku rozwiązania umowy na skutek odwołania z zajmowanego stanowiska. Wynagrodzenie w takim przypadku wynosi sześć- lub dwunastokrotność miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego.

Dyrektorzy bezpośrednio podlegli Zarządowi PKN ORLEN standardowo zobowiązani są od dnia rozwiązania lub wygaśnięcia umowy do powstrzymania się od działalności konkurencyjnej przez okres 6 miesięcy. W tym czasie otrzymują wynagrodzenie w wysokości 50% sześciokrotności miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego, płatne w 6 równych ratach miesięcznych. Natomiast odprawa z tytułu rozwiązania umowy przez Pracodawcę wynosi standardowo sześciokrotność miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego.

Szczegółowe informacje o wynagrodzeniach zawarte są w punkcie 2.12 Sprawozdania Zarządu z działalności PKN ORLEN.

8.5.8. Wynagrodzenie wynikające z umowy z podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych

	2015	2014
Wynagrodzenie KPMG Audyt Sp. z o.o.	1,3	3,0
badanie i przeglądy sprawozdań finansowych	1,1	1,3
usługi dodatkowe	0,2	1,7

W okresie objętym niniejszym jednostkowym sprawozdaniem finansowym podmiotem uprawnionym do badania sprawozdania finansowego Spółki był KPMG Audyt Sp. z o.o. Zgodnie z podpisaną umową zawartą w dniu 30 maja 2005 roku z późniejszymi aneksami KPMG Audyt Sp. z o.o. wykonywała oraz wykonuje przeglądy śródroczne oraz badanie jednostkowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych w latach 2005 – 2016.

8.6. POLITYKA RACHUNKOWOŚCI

8.6.1. Wpływ zmian standardów i interpretacji MSSF na jednostkowe sprawozdanie finansowe Spółki

Standardy i Interpretacje MSSF opublikowane i zatwierdzone przez Unię Europejską, jeszcze nieobowiązujące

Spółka zamierza przyjąć wymienione poniżej nowe standardy oraz zmiany standardów i interpretacji MSSF opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości lecz nieobowiązujące do dnia zatwierdzenia do publikacji niniejszego sprawozdania finansowego zgodnie z datą ich wejścia w życie.

	Ewentualny wpływ na sprawozdanie finansowe
Zmiany do MSR 16 - Rzeczowe aktywa trwałe i MSR 41 - Rolnictwo: Rolnictwo – Rośliny produkcyjne	szacowany brak wpływu
Zmiany do MSR 16 - Rzeczowe aktywa trwałe oraz MSR 38 - Wartości niematerialne: Wyjaśnienia w zakresie akceptowalnych metod umorzenia i amortyzacji	szacowany brak wpływu
Zmiana do MSR 19 - Świadczenia pracownicze - Programy określonych świadczeń: Składki pracowników	szacowany brak wpływu
Zmiany do Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej 2012-2014	szacowany brak wpływu
Zmiany do MSR 27 - Jednostkowe Sprawozdania Finansowe: Metoda praw własności w jednostkowym sprawozdaniu finansowym	szacowany brak wpływu
Zmiany do MSSF 11 - Wspólne ustalenia umowne: Ujmowanie nabycia udziałów we wspólnych działaniach	szacowany brak wpływu

Standardy i Interpretacje przyjęte przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (IASB), oczekujące na zatwierdzenie przez UE

	Ewentualny wpływ na sprawozdanie finansowe
Nowy Standard MSSF 9 - Instrumenty finansowe	wpływ*
Nowy Standard MSSF 15 - Przychody z umów z klientami	wpływ*
MSSF 16 - Leasing	wpływ*
Zmiany do MSR 7 - Sprawozdanie z przepływów pieniężnych - Inicjatywa dotycząca ujawnień	szacowany brak wpływu
Zmiany do MSR 12 - Podatek dochodowy - Ujmowanie aktywów z tytułu podatku odroczonego od niezrealizowanych strat	szacowany brak wpływu
Zmiany do MSSF 10 - Skonsolidowane Sprawozdania Finansowe oraz do MSR 28 - Jednostki Stowarzyszone: Sprzedaż lub Przekazanie Aktywów Pomiędzy Inwestorem a Spółką Stowarzyszoną lub Wspólnym Przedsięwzięciem	szacowany brak wpływu
Zmiany do MSSF 10 - Skonsolidowane sprawozdania finansowe, MSSF 12 - Ujawnianie informacji na temat udziałów w innych jednostkach i MSR 28 - Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach: Jednostki inwestycyjne: Zastosowanie wyjątku od konsolidacji	szacowany brak wpływu
Nowy Standard MSSF 14 - Regulacyjne rozliczenia międzyokresowe	szacowany brak wpływu

* W momencie początkowego zastosowania wpływ nowych standardów będzie zależał od specyficznych faktów i okoliczności w zakresie wprowadzonych zmian. Spółka planuje zakończenie prac nad analizą wpływu nowych standardów MSSF 9 oraz MSSF 15 najpóźniej do 2017 roku. Wpływ nowego standardu MSSF 16 skutkować będzie ujęciem w sprawozdaniu z sytuacji finansowej Spółka jako leasingobiorca umów najmu, dzierżawy, użytkowania i leasingu, których do momentu pierwszego zastosowania standardu nie kwalifikowano jako leasing finansowy. Spółka planuje zakończenie prac nad analizą wpływu standardu MSSF 16 najpóźniej do 2018 roku.

8.6.2. Waluta funkcjonalna i waluta prezentacji

Walutą funkcjonalną i walutą prezentacji niniejszego jednostkowego sprawozdania finansowego jest złoty polski („PLN”). Dane w jednostkowym sprawozdaniu finansowym zaprezentowano w milionach PLN (mln PLN), chyba że w konkretnych sytuacjach podano inaczej.

8.6.3. Opis istotnych stosowanych zasad rachunkowości

8.6.3.1. Transakcje w walucie obcej

Spółka ujmuje różnice kursowe powstające z tytułu rozliczania i wyceny pozycji pieniężnych lub z tytułu przeliczania pozycji pieniężnych po kursach innych niż te, po których zostały one przeliczone w momencie ich początkowego ujęcia w wyniku finansowym okresu, w którym powstają.

8.6.3.2. Przychody ze sprzedaży

Przychody obejmują kwoty otrzymane i należne z tytułu dostarczonych dóbr i usług, pomniejszone o rabaty oraz podatek od towarów i usług (VAT), podatek akcyzowy i opłatę paliwową.

Przychody ze sprzedaży są korygowane o zyski lub straty z tytułu rozliczenia instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne dotyczące powyższych przychodów.

8.6.3.3. Koszty

Koszt własny sprzedaży obejmuje koszt sprzedanych wyrobów, towarów, materiałów i usług oraz odpisy wartości zapasów do ich cen sprzedaży netto możliwych do uzyskania.

Koszty są korygowane o zyski lub straty z tytułu rozliczenia instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne dotyczące powyższych kosztów.

Koszty sprzedaży obejmują koszty pośrednictwa w sprzedaży, koszty handlowe, koszty reklamy i promocji oraz koszty dystrybucji.

Koszty ogólnego zarządu obejmują koszty związane z zarządzaniem i administrowaniem Spółką jako całością.

8.6.3.4. Podatek dochodowy

Podatek dochodowy obejmuje podatek bieżący oraz odroczony. Bieżący podatek dochodowy jest to kwota ustalona na podstawie przepisów podatkowych, która jest naliczona od dochodu do opodatkowania za dany okres i ujmuje się jako zobowiązanie w kwocie, w jakiej nie został zapłacony lub należność, jeśli kwota dotychczas zapłacona z tytułu bieżącego podatku dochodowego przekracza kwotę do zapłaty.

Aktywa i zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego podlegają kompensacie w sprawozdaniu z sytuacji finansowej.

8.6.3.5. Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe obejmują zarówno środki trwałe (aktywa, które są w stanie umożliwiającym ich funkcjonowanie zgodnie z zamierzeniem kierownictwa), jak też środki trwałe w budowie (aktywa, które są w trakcie budowy lub innego dostosowywania do funkcjonowania zgodnie z zamierzeniem kierownictwa).

Wartość początkową rzeczowych aktywów trwałych ustala się w cenie nabycia lub w koszcie wytworzenia z uwzględnieniem otrzymanych dotacji do aktywów. Cena nabycia lub koszt wytworzenia obejmują cenę zakupu oraz inne koszty bezpośrednio związane z przystosowaniem składnika rzeczowych aktywów trwałych do użytkowania. Na koszt wytworzenia lub cenę nabycia składnika rzeczowych aktywów trwałych składają się także szacunkowe koszty jego demontażu i usunięcia oraz koszty przeprowadzenia renowacji miejsca, w którym się znajdował, do których Spółka jest zobowiązana w związku z jego nabyciem lub wytworzeniem.

Rzeczowe aktywa trwałe wycenia się i wykazuje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej sporządzanym na koniec okresu sprawozdawczego w wartości księgowej netto tj. cenę nabycia lub koszt wytworzenia pomniejszony o umorzenie i odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości, oraz otrzymane dotacje do aktywów.

Rzeczowe aktywa trwałe amortyzuje się metodą liniową, a w uzasadnionych przypadkach metodą naturalną (katalizatory, aktywa z tytułu zagospodarowania i wydobywania zasobów mineralnych).

Poszczególne części składowe rzeczowych aktywów trwałych, których wartość jest istotna w stosunku do wartości całego składnika rzeczowych aktywów trwałych, amortyzowane są oddzielnie, zgodnie z okresem ich użytkowania.

Stosowane są następujące typowe okresy użytkowania rzeczowych aktywów trwałych:

Budynki i budowle	10-40 lat
Urządzenia techniczne i maszyny	4-35 lat
Środki transportu i pozostałe rzeczowe aktywa trwałe	2-20 lat

Metodę amortyzacji, wartość końcową oraz okres użytkowania składnika aktywów weryfikuje się co najmniej na koniec każdego roku. W przypadku wystąpienia takiej konieczności, korekt odpisów amortyzacyjnych dokonuje się w okresach następnych (prospektywnie).

Koszty istotnych remontów, napraw i okresowych przeglądów są zaliczane do rzeczowych aktywów trwałych i amortyzowane zgodnie z okresem ich użytkowania. Z kolei, koszty bieżącego utrzymania rzeczowych aktywów trwałych i ich konserwacji wpływają na zysk lub stratę okresu, w którym zostały poniesione.

Rzeczowe aktywa trwałe podlegają weryfikacji pod kątem utraty wartości jeżeli zaistniały okoliczności bądź zaszły zmiany, które wskazują na to, że wartość księgowa tych aktywów może nie być możliwa do odzyskania.

Utworzenie i odwrócenie odpisów aktualizujących wartość rzeczowych aktywów trwałych ujemne się w pozostałej działalności operacyjnej.

8.6.3.6. Wartości niematerialne

Składnik aktywów niematerialnych początkowo wycenia się w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia i wykazuje w sprawozdaniu finansowym sporządzanym na koniec okresu sprawozdawczego w wartości księgowej netto z uwzględnieniem otrzymanych dotacji do aktywów.

Wartości niematerialne o określonym okresie użytkowania amortyzuje się metodą liniową począwszy od chwili, gdy są one gotowe do użycia, tzn. od momentu dostosowania składnika aktywów do miejsca i warunków potrzebnych do rozpoczęcia jego funkcjonowania zgodnie z zamierzeniami kierownictwa przez okres odpowiadający szacowanemu okresowi ich użytkowania.

Typowe okresy użytkowania wartości niematerialnych wynoszą od 2 do 15 lat dla koncesji, licencji, praw do patentów oraz podobnych wartości i od 2 do 10 lat dla oprogramowania.

Metodę amortyzacji oraz okres użytkowania składnika wartości niematerialnych weryfikuje się co najmniej na koniec każdego roku. W przypadku wystąpienia takiej konieczności, korekt odpisów amortyzacyjnych dokonuje się w okresach następnych (prospektywnie). Wartości niematerialne o nieokreślonym okresie użytkowania nie podlegają amortyzacji. Ich wartość pomniejszana jest o ewentualne odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Ponadto, w każdym okresie sprawozdawczym, należy dokonać weryfikacji, czy zdarzenia i okoliczności nadal potwierdzają ocenę, że okres użytkowania tego składnika aktywów jest nieokreślony. Utworzenie i odwrócenie odpisów aktualizujących wartość niematerialnych ujemne się w pozostałej działalności operacyjnej.

8.6.3.6.1. Prawa majątkowe

Główną pozycją praw majątkowych są uprawnienia do emisji CO₂, które ujmowane są jako wartości niematerialne nie podlegające amortyzacji (z uwagi na wysoką wartość końcową) i podlegają analizie pod kątem utraty wartości.

Otrzymane nieodpłatnie uprawnienia ujemne się i prezentuje w szyku rozwartym w wartościach niematerialnych w korespondencji z przychodami przyszłych okresów w wartości godziwej ustalonej na dzień ich zarejestrowania. Zakupione uprawnienia ujmowane są w wartościach niematerialnych w cenie nabycia i nie podlegają amortyzacji (z uwagi na wysoką wartość końcową), lecz podlegają analizie pod kątem utraty wartości.

Na szacowaną w okresie sprawozdawczym emisję CO₂ tworzy się rezerwę w ciężar kosztów działalności podstawowej (podatki i opłaty).

Dotacje rozlicza się w systematyczny sposób w poszczególnych okresach sprawozdawczych, aby zapewnić współmierność z odnośnymi kosztami, które dotacje mają w zamierzeniu kompensować.

Rozchód uprawnień ujmowany jest według metody FIFO (ang. First In First Out, tzn. Pierwsze Weszło Pierwsze Wyszło) w ramach poszczególnych rodzajów uprawnień (EUA, ERU, CER).

Do praw majątkowych zalicza się ponadto uprawnienia do energii kolorowych.

8.6.3.7. Utrata wartości aktywów trwałych

Spółka poddaje ocenie pod kątem ewentualnej utraty wartości oraz szacuje wartość odzyskiwalną rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych oraz akcji i udziałów w jednostkach powiązanych zgodnie z MSR 36.

Na koniec okresu sprawozdawczego Spółka ocenia, czy istnieją przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości lub odwrócenie odpisu aktualizującego któregoś ze składników aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne (tzw. CGU – cash generating unit).

W sytuacji wystąpienia przesłanek, Spółka szacuje wartość odzyskiwalną składnika aktywów lub CGU poprzez ustalenie wartości godziwej pomniejszonej o koszty doprowadzenia do sprzedaży lub wartości użytkowej z zastosowaniem właściwej stopy dyskonta, w zależności od tego, która z nich jest wyższa.

Aktywa, które samodzielnie nie generują przepływów pieniężnych, grupuje się na najniższym poziomie, na jakim powstają przepływy pieniężne niezależne od przepływów z innych aktywów (CGU). Wartość odzyskiwalna ustalana jest na poziomie CGU, do którego dany składnik aktywów należy.

8.6.3.8. Inwestycje w jednostkach zależnych, wspólnie kontrolowanych i stowarzyszonych

Inwestycje w jednostkach zależnych, jednostkach wspólnie kontrolowanych i jednostkach stowarzyszonych, niezaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży (bądź niewchodzące w skład grupy do zbycia zaklasyfikowanej jako przeznaczona do sprzedaży zgodnie z MSSF 5), ujmują się po koszcie z uwzględnieniem odpisów dotyczących utraty wartości.

Dopłaty bezzwrotne do kapitału lub zwrotne o niepotwierdzonym terminie zwrotu ujmują się w udziałach i akcjach w jednostce przekazującej dopłatę i traktuje się jako inwestycje.

Dopłaty zwrotne do kapitału ujmują się początkowo w wartości godziwej w należnościach krótkoterminowych lub długoterminowych w zależności od terminu zwrotu, tj. do 12 miesięcy – jako należności krótkoterminowe lub powyżej 12 miesięcy jako należności długoterminowe.

Utworzenie i odwrócenie odpisów aktualizujących wartość akcji i udziałów prezentowane jest w działalności finansowej

8.6.3.9. Zapasy

Zapasy, w tym zapasy obowiązkowe są to produkty, półprodukty i produkty w toku, towary i materiały.

Produkty, półprodukty i produkty w toku wycenia się na moment początkowego ujęcia według kosztu wytworzenia. Przez koszty wytworzenia należy rozumieć koszty wsadu i koszty przerobu produktów, półproduktów i produktów w toku przypadających na okres ich wytworzenia. Koszty wytworzenia obejmują także alokację stałych i zmiennych pośrednich kosztów produkcji, ustalonych dla normalnego poziomu produkcji.

Produkty, półprodukty i produkty w toku wycenia się na koniec okresu sprawozdawczego według kosztu wytworzenia lub też według wartości netto możliwej do uzyskania, w zależności od tego, która z kwot jest niższa.

Rozchody produktów, półproduktów i produktów w toku ujmują się według średnioważonych kosztów ich wytworzenia. Towary i materiały wycenia się na moment początkowego ujęcia w cenie nabycia natomiast na koniec okresu sprawozdawczego w cenie nabycia lub według wartości netto możliwej do uzyskania, w zależności od tego, która z kwot jest niższa.

Wartość początkowa zapasów jest korygowana o zyski lub straty z tytułu rozliczenia instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne ich dotyczących.

Rozchody towarów i materiałów ujmują się według cen średnioważonych nabycia.

Testy sprawdzające utratę wartości poszczególnych pozycji zapasów przeprowadza się na bieżąco w trakcie okresu sprawozdawczego. Przecenienie do poziomu cen sprzedaży netto możliwych do uzyskania podlegają zapasy, które utraciły swoje cechy użytkowe, przydatność lub spadły ich ceny sprzedaży. Wartości materiałów przeznaczonych do wykorzystania w procesie produkcji nie odpisuje się poniżej ceny nabycia, jeżeli oczekuje się, że produkty, do produkcji których będą wykorzystane, zostaną sprzedane za kwoty wyższe lub równe kosztom wytworzenia.

Jeżeli jednak koszt wytworzenia produktów będzie wyższy od wartości netto możliwej do uzyskania, wartość materiałów odpisuje się do poziomu wartości netto możliwej do uzyskania.

Utworzenie i odwrócenie odpisów aktualizujących wartość zapasów ujmują się w koszcie własnym sprzedaży.

8.6.3.10. Należności

Należności, w tym należności z tytułu dostaw i usług, wycenia się na dzień ich powstania w wartości godziwej powiększonej o koszty transakcji, a następnie według zamortyzowanego kosztu przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej z uwzględnieniem odpisów aktualizujących należności wątpliwe.

Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości należności tworzone są w oparciu o indywidualne analizy z uwzględnieniem wartości posiadanego zabezpieczenia oraz wartości możliwej do zrealizowania kompensaty wzajemnych wierzytelności.

Utworzenie i odwrócenie odpisów aktualizujących wartość należności ujmowane jest w pozostałej działalności operacyjnej dla należności głównych oraz w działalności finansowej dla odsetek za nieterminową płatność.

8.6.3.11. Środki pieniężne

Spółka posiada środki pieniężne obejmujące gotówkę w kasie i na rachunkach bankowych. Wycenę i rozchód środków pieniężnych w walutach obcych ustala się przy zastosowaniu metody FIFO (ang. First In First Out, tzn. Pierwsze Weszło Pierwsze Wyszło).

8.6.3.12. Kapitał własny

8.6.3.12.1. Kapitał podstawowy

Kapitał podstawowy stanowi kapitał wniesiony przez akcjonariuszy i jest wykazywany według wartości nominalnej, w wysokości zgodnej z aktem założycielskim Jednostki Dominującej oraz wpisem do Krajowego Rejestru Sądowego.

Kapitał podstawowy na dzień 31 grudnia 1996 roku, na podstawie MSR 29 § 24 i 25, został przeszacowany w oparciu o miesięczne wskaźniki wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych.

8.6.3.12.2. Kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej

Kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej tworzony jest z nadwyżki ceny emisyjnej akcji powyżej ich wartości nominalnej pomniejszonej o koszty tej emisji. Kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej na dzień 31 grudnia 1996 roku, na podstawie MSR 29 § 24 i 25, został przeszacowany w oparciu o miesięczne wskaźniki wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych.

8.6.3.12.3. Kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń

Kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń wynika z wyceny i z rozliczenia instrumentów zabezpieczających spełniających wymogi rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych. Spółka stosuje rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych w celu zabezpieczenia przed ryzykiem towarowym, ryzykiem zmian kursów walutowych i ryzykiem zmian stóp procentowych. Zmiany wartości godziwej, które stanowią część nieefektywnej powiązania zabezpieczającego ujmują się w wyniku finansowym.

8.6.3.12.4. Zyski zatrzymane

Zyski zatrzymane obejmują:

- kapitał zapasowy tworzony i wykorzystywany zgodnie z Ustawą Kodeks Spółek Handlowych,
- zyski i straty aktuarialne dotyczące świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia,
- zysk/stratę bieżącego okresu sprawozdawczego,
- pozostałe kapitały tworzone i wykorzystywane według zasad określonych przepisami prawa.

8.6.3.13. Zobowiązania

Zobowiązania, w tym zobowiązania z tytułu dostaw i usług, wycenia się na dzień ich powstania w wartości godziwej powiększonej, w przypadku zobowiązania finansowego niekwalifikowanego jako wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy, o koszty transakcji, a następnie według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej.

8.6.3.14. Rezerwy

Rezerwy tworzy się w wysokości stanowiącej najbardziej właściwy szacunek nakładów niezbędnych do wypełnienia obowiązku obecnego na koniec okresu sprawozdawczego.

Wysokość rezerw jest weryfikowana na bieżąco w trakcie okresu sprawozdawczego w celu skorygowania ich do wysokości szacunków zgodnych ze stanem wiedzy na ten dzień.

8.6.3.15. Ryzyko środowiskowe

Spółka tworzy rezerwę na przyszłe zobowiązania z tytułu kosztów rekultywacji skażonego środowiska gruntowo-wodnego lub eliminacji szkodliwych substancji w przypadku występowania prawnego lub zwyczajowo oczekiwanego obowiązku wykonania tych czynności. Wysokość rezerw podlega okresowej weryfikacji na podstawie ocen zanieczyszczenia obiektów.

8.6.3.16. Nagrody jubileuszowe oraz świadczenia po okresie zatrudnienia

Zgodnie z obowiązującymi systemami wynagradzania pracownicy Spółki mają prawo do nagród jubileuszowych wypłacanych po przepracowaniu określonej liczby lat oraz odpraw emerytalnych i rentowych wypłacanych w momencie przejścia na emeryturę lub rentę. Wysokość nagród jubileuszowych oraz odpraw emerytalnych i rentowych zależy od stażu pracy oraz średniego wynagrodzenia pracownika.

Nagrody jubileuszowe zalicza się do innych długoterminowych świadczeń pracowniczych, natomiast odprawy emerytalne i rentowe zalicza się do programów określonych świadczeń po okresie zatrudnienia.

Rezerwy są szacowane przez niezależnego aktuarium i przeszacowywane w przypadku wystąpienia istotnych przesłanek mających wpływ na ich wysokość z uwzględnieniem m.in. rotacji zatrudnienia i planowanego wzrostu wynagrodzeń.

Zyski i straty aktuarialne od świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia ujmują się w składnikach innych całkowitych dochodów a od pozostałych świadczeń pracowniczych ujmują się w wyniku finansowym.

8.6.3.17. Emisje CO₂, certyfikaty energetyczne

Główną pozycję stanowią szacowane koszty emisji CO₂ w okresie sprawozdawczym, na które Spółka tworzy rezerwę w ciężar kosztów działalności podstawowej (podatki i opłaty). Wartość rezerwy ustala się w oparciu o wartości uprawnień ujętych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej z uwzględnieniem zasady FIFO, a w przypadku niedoboru uprawnień rezerwę tworzy się na podstawie cen zakupu uprawnień określonych w zawartych kontraktach terminowych lub rynkowych notowań uprawnień do emisji na dzień sprawozdawczy.

8.6.3.18. Pozostałe rezerwy

Pozostałe rezerwy obejmują głównie rezerwy na toczące się postępowania sądowe i tworzone są na bazie wszystkich dostępnych informacji, w tym opinii niezależnych ekspertów. Spółka tworzy rezerwy w przypadku, gdy na koniec okresu sprawozdawczego na Spółce ciąży obowiązek wynikający ze zdarzeń przeszłych, który można wiarygodnie oszacować i gdy jest prawdopodobne, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wydatkowania środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne.

Jeżeli występowanie obowiązku na koniec okresu sprawozdawczego jest mało prawdopodobne, Spółka ujawnia informację o zobowiązaniu warunkowym, chyba że możliwość rozchodu zasobów stanowiących korzyści ekonomiczne jest znikoma.

8.6.3.19. Dotacje rządowe

Przez dotację rządową rozumie się przekazanie Spółce przez rząd, agencję rządową oraz inny podobny organ państwowy środków w zamian za spełnienie w przeszłości lub przyszłości pewnych warunków.

Dotacje rządowe są ujmowane, jeżeli istnieje uzasadniona pewność, że dotacja zostanie uzyskana oraz spełnione zostaną wszystkie związane z nią warunki.

Dotacje dotyczące pozycji kosztowych (np. koszty emisji CO₂) są ujmowane jako pomniejszenie kosztów w momencie ich poniesienia. Nadwyżkę otrzymanej dotacji ponad wartość odpowiednich kosztów ujmują się w pozostałych przychodach operacyjnych.

Dotacje dotyczące składników aktywów są ujmowane jako pomniejszenie wartości księgowej składnika aktywów i jako przychód na przestrzeni okresu użytkowania składnika aktywów podlegającego amortyzacji poprzez zmniejszone odpisy amortyzacyjne.

8.6.3.20. Sprawozdanie z przepływów pieniężnych

Spółka dokonała wyboru prezentacji w ramach sprawozdania z przepływów pieniężnych i stosuje następujące zasady:

- przepływy pieniężne z działalności operacyjnej wykazuje metodą pośrednią,
- składniki środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazane w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych i w sprawozdaniu z sytuacji finansowej są tożsame,
- otrzymane dywidendy wykazuje w przepływach z działalności inwestycyjnej,
- wypłacone dywidendy wykazuje w przepływach z działalności finansowej,
- otrzymane odsetki z tytułu leasingu finansowego, udzielonych pożyczek, obligacji oraz systemu koncentracji środków finansowych (cash pool) wykazuje w przepływach z działalności inwestycyjnej, pozostałe otrzymane odsetki wykazuje w przepływach z działalności operacyjnej,
- zapłacone odsetki i prowizje z tytułu zaciągniętych kredytów, pożyczek, wyemitowanych obligacji oraz leasingu finansowego wykazuje w przepływach z działalności finansowej, pozostałe zapłacone odsetki wykazuje w przepływach z działalności operacyjnej,
- wpływy i wydatki z tytułu rozliczenia pochodnych instrumentów finansowych, które nie są uznane za pozycję zabezpieczającą prezentuje w działalności inwestycyjnej.

8.6.3.21. Instrumenty finansowe

8.6.3.21.1. Wycena aktywów i zobowiązań finansowych

W momencie początkowego ujęcia Spółka wycenia składnik aktywów lub zobowiązań finansowych według wartości godziwej powiększonej, w przypadku składnika aktywów lub zobowiązania finansowego niekwalifikowanych jako wyceniane według wartości

godziwej przez wynik finansowy (tj. przeznaczone do obrotu) o koszty transakcji, które mogą być bezpośrednio przypisane do nabycia lub emisji składnika aktywów finansowych lub zobowiązań finansowych.

Na koniec okresu sprawozdawczego Spółka wycenia składnik aktywów lub zobowiązań finansowych według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej, z wyjątkiem instrumentów pochodnych, które są wyceniane według wartości godziwej.

Zyski i straty z tytułu zmian wartości godziwej instrumentów pochodnych, które nie spełniają zasad rachunkowości zabezpieczeń są odnoszone w zysk lub stratę okresu sprawozdawczego.

8.6.3.21.2. Rachunkowość zabezpieczeń

Instrumenty pochodne, wyznaczone jako instrumenty zabezpieczające, od których oczekuje się, że wynikające z nich przepływy pieniężne skompensują zmiany przepływów pieniężnych pozycji zabezpieczanej ujmując się zgodnie z zasadami rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych.

Spółka ocenia efektywność zabezpieczenia przepływów pieniężnych zarówno w momencie ustanowienia zabezpieczenia jak i w okresach późniejszych, co najmniej na każdy koniec okresu sprawozdawczego. W przypadku stosowania rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych, Spółka ujmując w innych całkowitych dochodach część zysków lub strat związanych z instrumentem zabezpieczającym, która stanowi efektywne zabezpieczenie, natomiast nieefektywną część ujmując w wyniku finansowym.

Do oceny efektywności zabezpieczenia Spółka wykorzystuje metody statystyczne, w tym w szczególności analizę regresji.

Jeśli zabezpieczana planowana transakcja skutkuje ujęciem składnika aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego, związane z nią zyski lub straty, które były ujęte w innych całkowitych dochodach, przenosi się do zysku lub straty w tym samym okresie albo w okresach, w których nabyty składnik aktywów lub przyjęte zobowiązanie mają wpływ na zysk lub stratę.

Jednakże, jeśli Spółka oczekuje, że całość lub część strat ujętych w innych całkowitych dochodach nie będzie odzyskana w przyszłych okresach ujmując w zysku lub stracie kwotę, co do której oczekuje się, że nie będzie odzyskana.

Jeśli zabezpieczenie planowanej transakcji skutkuje ujęciem składnika aktywów niefinansowych lub zobowiązania niefinansowego, albo planowana transakcja związana ze składnikiem aktywów niefinansowych lub zobowiązaniem niefinansowym staje się uprawdopodobnionym przyszłym zobowiązaniem, Spółka wyłącza związane z tym zyski lub straty, które były ujęte w innych całkowitych dochodach i włącza je do początkowego kosztu nabycia lub do innej wartości księgowej składnika aktywów lub zobowiązania.

Jeśli zabezpieczenie planowanej transakcji skutkuje ujęciem przychodów ze sprzedaży wyrobów, towarów, materiałów lub usług, Spółka wyłącza związane z tym zyski lub straty, które były ujęte w innych całkowitych dochodach i koryguje powyższe przychody.

8.6.3.22. Ustalanie wartości godziwej

Spółka wykorzystuje w maksymalnym stopniu obserwowalne dane wejściowe i w minimalnym stopniu uwzględnia nieobserwowalne dane wejściowe, aby osiągnąć cel wyceny wartości godziwej, którym jest oszacowanie ceny, która zostałaby osiągnięta w transakcji przeprowadzonej na zwykłych warunkach przeniesienia zobowiązania lub instrumentu kapitałowego między uczestnikami rynku na dzień wyceny i w aktualnych warunkach rynkowych.

Spółka wycenia instrumenty pochodne w wartości godziwej przy zastosowaniu modeli wyceny instrumentów finansowych, wykorzystując ogólnie dostępne kursy walutowe, stopy procentowe, krzywe forward i zmienności dla walut i towarów pochodzące z aktywnych rynków.

Wartość godziwa instrumentów pochodnych ustalana jest w oparciu o zdyskontowane przyszłe przepływy z tytułu zawartych transakcji kalkulowane w oparciu o różnicę między ceną terminową a transakcyjną.

Terminowych kursów wymiany walut nie modeluje się jako osobnego czynnika ryzyka, ale wyprowadza z kursu spot i odpowiedniej terminowej stopy procentowej dla waluty obcej w stosunku do PLN.

Instrumenty pochodne wykazywane są jako aktywa, w przypadku gdy ich wycena jest dodatnia oraz jako zobowiązania, w przypadku wyceny ujemnej.

8.6.3.23. Leasing

Przez umowę leasingu rozumie się umowę, na mocy której w zamian za opłatę lub serię opłat, leasingodawca przekazuje leasingobiorcy prawo do używania składnika aktywów przez uzgodniony okres. Aktywa używane na podstawie umowy leasingu finansowego, a więc umowy, która przenosi ryzyko i korzyści z tytułu posiadania przedmiotu leasingu na leasingobiorcę zalicza się do aktywów leasingobiorcy.

Aktywa używane na podstawie umowy leasingu operacyjnego, a więc umowy, która nie przenosi ryzyka i korzyści z tytułu posiadania przedmiotu leasingu na leasingobiorcę zalicza się do aktywów leasingodawcy. Ustalenie czy następuje przekazanie ryzyka i korzyści zależy od oceny istoty treści ekonomicznej transakcji.

8.6.3.24. Aktywa i zobowiązania warunkowe

Spółka ujawnia na koniec okresu sprawozdawczego informacje o aktywach warunkowych jeśli wpływ korzyści ekonomicznych jest praktycznie pewny. Jeśli jest to wykonalne w praktyce, Spółka szacuje skutki finansowe aktywów warunkowych, wyceniając je zgodnie z zasadami obowiązującymi przy wycenie rezerw.

Spółka ujawnia na koniec okresu sprawozdawczego informacje o zobowiązaniach warunkowych jeśli wpływ korzyści ekonomicznych jest prawdopodobny, chyba że prawdopodobieństwo wypływu środków uosabiających korzyści ekonomiczne jest znikome.

8.7. ISTOTNE WARTOŚCI OPARTE NA OSĄDACH I SZACUNKACH

Sporządzenie jednostkowego sprawozdania finansowego zgodnie z MSSF wymaga od Zarządu dokonania profesjonalnych osądów oraz szacunków i założeń, które mają wpływ na prezentowane wartości aktywów, pasywów, przychodów oraz kosztów. Szacunki oraz związane z nimi założenia opierają się na doświadczeniu historycznym oraz innych czynnikach, które są uznawane za racjonalne w danych okolicznościach, a ich wyniki dają podstawę profesjonalnego osądu, co do wartości księgowej aktywów i zobowiązań, która nie wynika bezpośrednio z innych źródeł.

W istotnych kwestiach Zarząd dokonując osądów, szacunków czy też przyjmując założenia może opierać się na opiniach niezależnych ekspertów. Osądy, szacunki i związane z nimi założenia podlegają bieżącej weryfikacji.

8.7.1. Profesjonalny osąd

Instrumenty finansowe

Zarząd dokonuje osądu w zakresie klasyfikacji instrumentów finansowych, oceny charakteru i zakresu ryzyk związanych z instrumentami finansowymi oraz zastosowania rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych. Instrumenty finansowe

klasyfikuje się do poszczególnych kategorii w zależności od celu ich nabycia oraz charakteru nabywanych walorów. Dodatkowe informacje przedstawiono w [nocie 8.4.](#)

8.7.2. Szacunki

Szacowane okresy użytkowania rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych

Jak opisano w [nocie 8.6.3.5](#) oraz [8.6.3.6](#) Spółka weryfikuje przewidywane okresy użytkowania składników rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych co najmniej na koniec każdego roku. Zastosowanie w 2015 roku okresów użytkowania składników rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych z 2014 roku nie spowodowałoby istotnych zmian kosztów amortyzacji.

Utrata wartości aktywów trwałych

Zarząd dokonuje oceny, czy istnieją przesłanki wskazujące na możliwość wystąpienia utraty wartości pojedynczych składników aktywów lub ośrodków wypracowujących środki pieniężne. Stwierdzenie utraty wartości wymaga oszacowania wartości odzyskiwalnej. Dodatkowe informacje, w tym analiza wrażliwości wartości użytkowej oraz opis przyjętych założeń, przedstawiono w [nocie 8.2.3](#) i [8.2.5](#).

Wartości netto możliwe do uzyskania ze sprzedaży zapasów

Odpisy wartości zapasów wymagają oszacowania ich wartości netto możliwych do uzyskania bazując na najbardziej aktualnych cenach sprzedaży na moment dokonania szacunku. Dodatkowe informacje przedstawiono w [nocie 8.2.7](#).

Utrata wartości należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych należności

Zarząd dokonuje oceny, czy istnieją przesłanki wskazujące na możliwość wystąpienia utraty wartości należności uwzględniając przyjęte procedury wewnętrzne, w tym biorąc pod uwagę indywidualnie oceny kontrahentów pod kątem ryzyka kredytowego. Dodatkowe informacje przedstawiono w [nocie 8.4.6.4](#).

8.8. INFORMACJE O ISTOTNYCH POSTĘPOWANIACH TOCZĄCYCH SIĘ PRZED SĄDEM, ORGANEM WŁAŚCIWYM DLA POSTĘPOWANIA ARBITRAŻOWEGO LUB ORGANEM ADMINISTRACJI

8.8.1. Postępowania, w których Spółka jest stroną pozwaną

Na dzień 31 grudnia 2015 roku Spółka była stroną w następujących istotnych postępowaniach toczących się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej:

8.8.1.1. Postępowania, których wartość stanowi więcej niż 10% kapitałów własnych Emitenta

Ryzyko dotyczące zbycia aktywów i wierzytelności w związku z nabyciem akcji Unipetrol

Sprawa dotyczy zapłaty odszkodowania z tytułu szkód będących między innymi wynikiem zarzucanych PKN ORLEN przez Agrofert Holding a.s. (Agrofert) czynów nieuczciwej konkurencji oraz rzekomo bezprawnego naruszenia dobrego imienia firmy Agrofert w związku z nabyciem przez PKN ORLEN akcji spółki UNIPETROL a.s. Wyrokiem z dnia 21 października 2010 roku Trybunał Arbitrażowy w Pradze oddalił w całości powództwo Agrofert przeciwko PKN ORLEN o zapłatę 3 069 mln PLN przeliczone kursiem z dnia 31 grudnia 2015 roku (co odpowiada 19 464 mln CZK) wraz z odsetkami oraz zobowiązał Agrofert do pokrycia kosztów postępowania poniesionych przez PKN ORLEN. W dniu 3 października 2011 roku PKN ORLEN otrzymał z sądu powszechnego w Pradze (Republika Czeska) skargę Agrofert o uchylenie wyroku Sądu Arbitrażowego przy Czeskiej Izbie Gospodarczej i Czeskiej Izbie Rolnej w Pradze wydanego dnia 21 października 2010 roku. Skarga ta została oddalona przez sąd w Pradze wyrokiem z dnia 24 stycznia 2014 roku. W dniu 7 kwietnia 2014 roku Agrofert złożył apelację od powyższego wyroku. W dniu 7 kwietnia 2015 roku sąd apelacyjny oddalił apelację Agrofert i tym samym potwierdził wcześniejsze orzeczenie sądu z dnia 24 stycznia 2014 roku, oddalając skargę Agrofert o uchylenie wyroku Sądu Arbitrażowego przy Czeskiej Izbie Gospodarczej i Czeskiej Izbie Rolnej w Pradze z dnia 21 października 2010 roku. W dniu 4 września 2015 roku Agrofert odwołał się do Sądu Najwyższego od wyroku sądu oddalającego apelację. Postępowanie odwoławcze jest w toku.

PKN ORLEN uważa, że rozstrzygnięcia zawarte w wyroku Sądu Arbitrażowego z dnia 21 października 2010 roku, w wyroku sądu powszechnego w Pradze z dnia 24 stycznia 2014 roku oraz w wyroku sądu apelacyjnego z dnia 7 kwietnia 2015 roku są słuszne i podejmie wszelkie niezbędne środki prawne w celu utrzymania ich w mocy.

8.8.1.2. Pozostałe istotne postępowania, których łączna wartość nie przekracza 10% kapitałów własnych Emitenta

Opłata przesyłowa w rozliczeniach z ENERGA – OPERATOR S.A. (następcą prawnym Zakładu Energetycznego Płock S.A.)

Postępowanie sądowe dotyczy rozliczenia spornej opłaty systemowej PKN ORLEN z ENERGA - OPERATOR S.A. za okres od dnia 5 lipca 2001 roku do dnia 30 czerwca 2002 roku. ENERGA – OPERATOR S.A. dochodzi od PKN ORLEN zapłaty kwoty 46 mln PLN powiększonej o odsetki ustawowe. W toku ponownego rozpoznania sprawy została sporządzona opinia biegłego sądowego w zakresie wariantowego wyliczenia szkody. Sąd Okręgowy w Warszawie (jako sąd pierwszej instancji) wyrokiem z dnia 27 października 2014 roku zasądził od PKN ORLEN na rzecz ENERGA – OPERATOR S.A. kwotę 46 mln PLN wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 30 czerwca 2004 roku do dnia zapłaty. Wyrok nie jest prawomocny. PKN ORLEN złożył apelację od tego wyroku. 12 listopada 2015 roku odbyła się pierwsza rozprawa przed Sądem Apelacyjnym. Oczekiwane jest wyznaczenie kolejnej rozprawy.

W dniu 29 czerwca 2015 roku PKN ORLEN otrzymał kolejne powództwo w tej sprawie, w którym ENERGA – OPERATOR S.A. domaga się dodatkowo kwoty około 13,3 mln PLN. Sprawa toczy się przed Sądem Okręgowym w Łodzi. W dniu 10 lipca 2015 roku złożono odpowiedź na pozew, w której zakwestionowano powództwo jako nieuzasadnione. W dniu 22 grudnia 2015 roku Sąd Okręgowy w Łodzi ogłosił wyrok, w którym oddalił żądanie ENERGA-OPERATOR S.A. zasądzenia od PKN ORLEN kwoty 13 mln PLN i zasądził od ENERGA-OPERATOR S.A. na rzecz PKN ORLEN zwrot kosztów procesu. W dniu 29 stycznia 2016 roku ENERGA-OPERATOR S.A. złożyła apelację od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi.

Roszczenie OBR S.A. o odszkodowanie

W dniu 5 września 2014 roku spółka OBR S.A. wystąpiła przeciwko PKN ORLEN do Sądu Okręgowego w Łodzi z pozwem o zapłatę z tytułu zarzucanego naruszenia przez PKN ORLEN praw do patentu: „Sposób rozdzielu produktów procesu hydroodsiarczania ciężkiej pozostałości po próżniowej destylacji ropy naftowej”. Kwota roszczenia w pozwie została oszacowana przez OBR S.A. na kwotę około 83 mln PLN. Żądanie pozwu obejmuje zasądzenie od PKN ORLEN na rzecz OBR S.A. sumy pieniężnej w wysokości odpowiadającej rynkowej wartości opłaty licencyjnej za korzystanie z rozwiązania objętego ww. patentem oraz zasądzenie obowiązku zwrotu korzyści uzyskanych na skutek stosowania tego rozwiązania.

W dniu 16 października 2014 roku PKN ORLEN złożył odpowiedź na pozew. Wartość przedmiotu sporu została określona przez powoda pismem procesowym z dnia 11 grudnia 2014 roku na kwotę około 247 mln PLN. Postanowieniem sądu z dnia 21 maja 2015 roku strony zostały skierowane do mediacji. Mediacja jest w toku. W ocenie PKN ORLEN roszczenie o naruszenie patentu jest bezpodstawne.

8.8.2. Postępowania, w których Spółka jest stroną pozującą

Postępowanie arbitrażowe przeciwko Basell Europe Holding B.V.

W dniu 20 grudnia 2012 roku PKN ORLEN przesłał do Basell Europe Holdings B.V. wezwanie wszczynając postępowanie arbitrażowe przed Trybunałem Arbitrażowym ad hoc w Londynie o odszkodowanie w związku z Umową Joint Venture zawartą w 2002 roku pomiędzy PKN ORLEN a Basell Europe Holdings B.V. Roszczenia wynikają ze stosowania przez Basell Sales & Marketing Company tzw. *Cash Discounts* efektywnie wpływających na obniżenie ceny produktów płatnej na rzecz Basell ORLEN Polyolefins Sp. z o.o. W dniu 27 lutego 2014 roku PKN ORLEN złożył swoje stanowisko w sprawie, w którym wnosi m.in. o zasądzenie od Basell Europe Holdings B.V. na rzecz Basell ORLEN Polyolefins Sp. z o.o. kwoty około 128 mln PLN przeliczone kursem z dnia 31 grudnia 2015 roku (co odpowiada około 30 mln EUR) powiększonej o odsetki lub alternatywnie o zasądzenie od Basell Europe Holdings B.V. na rzecz PKN ORLEN kwoty około 57 mln PLN z zastrzeżeniem, że kwoty mogą być zaktualizowane w toku postępowania arbitrażowego. W dniu 10 kwietnia 2014 roku PKN ORLEN złożył wniosek o zawieszenie postępowania arbitrażowego do dnia 1 listopada 2014 roku. Basell Europe Holdings B.V. przychylił się do tego wniosku. W dniu 23 kwietnia 2014 roku strony otrzymały decyzję Trybunału w sprawie zawieszenia postępowania do dnia 1 listopada 2014 roku. W dniu 1 listopada 2014 roku postępowanie arbitrażowe zostało wznowione. W dniach 24-26 marca 2015 roku w Londynie odbyła się rozprawa dowodowa, podczas której strony podsumowały swoje dotychczasowe stanowiska procesowe oraz przesłuchani zostali niektórzy świadkowie i biegli. W dniu 27 marca 2015 roku Trybunał Arbitrażowy wydał zarządzenie proceduralne, w którym ustalił dalszy harmonogram postępowania, w tym porządek składania dalszych pism procesowych przez strony. W dniu 29 maja 2015 roku obie strony złożyły pisma, w których odniosły się do stanowiska strony przeciwnej w zakresie podsumowania sprawy. Ponadto strony wniosły o zasądzenie wydatków i kosztów poniesionych w związku z postępowaniem arbitrażowym. Nie przewiduje się dalszej wymiany pism procesowych. Strony oczekują na wydanie wyroku.

9. WYDARZENIA PO ZAKOŃCZENIU OKRESU SPRAWOZDAWCZEGO

Po zakończeniu okresu sprawozdawczego nie wystąpiły zdarzenia, które wymagałyby ujęcia lub ujawnienia w niniejszym jednostkowym sprawozdaniu finansowym.

10. OŚWIADCZENIA ZARZĄDU I ZATWIERDZENIE SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

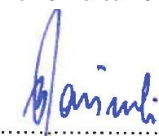

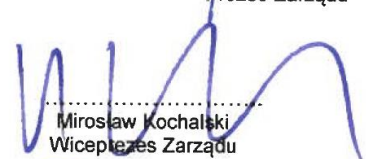

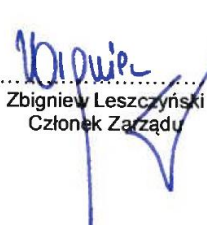

W sprawie rzetelności sporządzenia jednostkowego sprawozdania finansowego

Zarząd PKN ORLEN oświadcza, że wedle jego najlepszej wiedzy, niniejsze jednostkowe sprawozdanie finansowe i dane porównawcze sporządzone zostały zgodnie z obowiązującymi Spółkę zasadami rachunkowości oraz odzwierciedlają w sposób prawdziwy, rzetelny i jasny sytuację majątkową i finansową oraz wynik finansowy Spółki a Sprawozdanie Zarządu z działalności zawiera prawdziwy obraz sytuacji Spółki, w tym opis podstawowych ryzyk i zagrożeń.

W sprawie podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych

Zarząd PKN ORLEN oświadcza, że podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych został wybrany zgodnie z przepisami prawa oraz że podmiot ten i biegli rewidenci dokonujący badania spełniali warunki do wydania bezstronnej i niezależnej opinii z badania zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Niniejsze jednostkowe sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone przez Zarząd Spółki w dniu 23 marca 2016 roku.

.....
Wojciech Jasiński
Prezes Zarządu

.....
Sławomir Jędrzejczyk
Wiceprezes Zarządu

.....
Mirosław Kochalski
Wiceprezes Zarządu

.....
Piotr Chelmiński
Członek Zarządu

.....
Zbigniew Leszczyński
Członek Zarządu

.....
Krystian Pater
Członek Zarządu

Podpis osoby, której powierzono
prowadzenie ksiąg rachunkowych

.....

Rafał Warpechowski

Dyrektor Wykonawczy ds. Planowania i
Sprawozdawczości